

Иоанның Чахсы Хабары

Пу Чахсы Хабарны Иисусха иң чағын илчілернің пірсі Иоанн пасхан тіп саниры кибірге кір парған. Иоаннаңар ідөк ол Иисустың иң хынған үгренцізі полған тіп пазылча. Христосха киртінізі үчүн он ікі илчіден чалғыс ол ла өдіртпеен паза узах час чазап салған тіп саналча. Иоанн позының Чахсы Хабарын прайзынаң соонаң, 90 чылларда, пасханға килісче.

Пос аразында уғаа төбй үс хабардаң өбнінде нименең пасхалалча полчаң аның Чахсы Хабары? Иоанн пасхан Хабар Иисустың чуртас чолының изерезін көмес тее сайбабин хоғарға күстенминче. Өбн орынны ол Иисустың чооғына пирче. Иоанн кип—чоохтарны киндее кирбинче. Аның өбн пөгіні – пасха үс Чахсы Хабарда чох нимелерні пас салары паза хығырыҕчыларны, Иисус Христос Позына киртінчеткен кізілерге наа чуртас асчатхан Худай Оолғы полчатханына, киртіндірері.

Пасха Чахсы Хабарларның хырында Иоанн пасхан киндеде Худай сөзінің ондирға оой нимес сағыстары, чарых хоос омалар көп ле полар. Аның Чахсы Хабарын төрт чардыхти чарыбызарға чарир: 1) Киріс сөзі. Мында Иисус Христостың, кізілерні арачылир үчүн, Худай Позы кизее омаланыбысханнаңар көні чоохталча (1:1-18); 2) Иисус Христостың Худай полчатханын паза толдырчатхан киреен киречілепчеткен читі хайхазынаңар (1:19–12:50); 3) Иисус чир үстүнде идер кирегін толдыр салып, сабландыртар тузы чит килигеннеңер (13–20 пастағлар); 4) Сөс соо. Иисус, тірл парып, Позының үгренчілерінең тоғазып, тіл алысханы (21 пастағ).

Иисус Христос – сын Сөс

1 Иң пастап Сөс полған. Сөс Худайнаң хада полған, Сөс Худай полған. ²Сөс Худайнаң хада пастабох полған. ³Ол прай нимені чайаан, Ол чох пір дее нима чайалбаан. ⁴Сөсте чуртас

полған, чуртас, тізең, кізілернің чарии полған. ⁵Чарых харасхы-да чарыпча, харасхы, тізең, аны пір дее чаап полбаан*.

Иисус Христос – сын Чарых

⁶Худай пір кізіні ысхан. Аның ады Иоанн полған. ⁷Ол, Чарыхтаңар киречілееніне киртінзіннер тіп, чонға Чарыхтаңар чоохтирға килген. ⁸Ол позы Чарых полбаан, че Чарыхтаңар киречілирге килген.

⁹Чир үстүне төреен полған на кізіні чарытчатхан* сын Чарых пар полған. ¹⁰Сын Чарых чир үстүнде полған, чир үстү Аннаң пастыра чайалған, че кізілер Аны таныбааннар. ¹¹Ол Позының чоынзар килген, че олар Аны постарына чағын кирбееннер. ¹²Аны удурлаан паза Ағаа киртінген кізілерге Худайның палалары полчаң ондай пирілген. ¹³Худай палалары олаңай паба-ічедең не нимес, че Худайдаң төридірлер.

¹⁴Сөс, кізі пол парып, паарсасха паза сынға пай полып, піс-нең хада чуртаан. Піс Аның Пабазынаң алған сабланызын көр-гебіс. Ол сабланысты Пабазының чалғыс Оолғы полып алған.

Кіреске түзірчең Иоанның киречілеені

¹⁵Иоанн, Сөстеңер киречілеп, хысхырып ала чоохтаан: – «Минің соомча Килчеткені, мин төреелеккеөк пар полғаннаңар, миннең илбек» тіп чоохтаам Пу Кізідеңер. ¹⁶Анда паарсас толдыра полғаннаңар, піс паарсасты үзігі чох алғабыс. ¹⁷Моисей Чахиин^c піске Моисей, Худайдаң алып, пирген, че паарсаснаң сын сөстерні Иисус Христос пирген нооза. ¹⁸Худайны пір дее кізі хачан даа көрбеен. Пабазының иң чағыны, чалғыс Оолғы ла, көріп, Аннаңар піске, прай чоллап, искір пирген.

Иоанн позынаңар чоохтапча

(Мф 3:1-12; Мк 1:2-8; Лк 3:15-17)

¹⁹Иудей пастыхтары Иоаннзар Иерусалимнең абыстарны паза левиттерні^c «Кемзің син, Мессий-Христоссың^c ма?» тіп сурарға ысханнар.

* 1:5 «Чаап полбаан» сөстерні грек тілінде «піл полбаан» тіп тее оннирға чарир.

* 1:9 «Чир үстүне төреен полған на кізіні чарытчатхан» тіп сөстерні «Полған на кізіні чарытчатхан Чарых чир үстүне килче» тіп тее оннирға чарир.

– ²⁰ Мин Мессий-Христос нимеспін, – тіп, көні, хыйа полбин, нандырған Иоанн.

– ²¹ Кемзің син? Илиязың* ма? – сурғаннар олар.

– Чох, – теен Иоанн.

– Андағда ухаанчызың ма?*

– Чох.

– ²² Кемзің син андағда? – сурастырғлааннар олар. – Пісті ысхан кізілерге хайдағ нандырығ пирибіс? Позиңнаңар ниме чоохтап пирерзің?

²³ Иоанн Исайи ухаанчының пічиинде пазылған сөстернең нандырған:

– Мин хуу чазыда «Хан Худайға^с көні чол ит пирінер!» тіп хысхырчатхан кізінің үні осхаспын.

²⁴ Килген кізілернің аразында фарисейлер^с полғаннар.

– ²⁵ Син, Мессий-Христос таа, Илия даа, ухаанчы даа ниместе, ноға кізілерні кіреске түзірчезің^с? – тіп сурғаннар олар.

– ²⁶ Мин суғда кіреске түзірчем, – нандырған Иоанн. – Че араңарда сірерге таныс нимес Кізі пар. ²⁷ Ол минің соомча килерге кирек, Ол, мин төреелеккеөк, пар полғаннаңар, Аның маймааның паан даа систерге турыстығ нимеспін.

²⁸ Пу чоох Вифавара саарда полған. Пу саар Иоанн кіреске түзірчеткен Иордан суғның іскеркі саринда турған.

Иисус – Худай Хурағаны

²⁹ Пазағы күнде Иоанн, позынзар килчеткен Иисусты көр салып, кізілерге теен:

– Мына Худай Хурағаны^с. Чир үстүндегі прай кізілернің чазыхтарын^с Позына алып алчатхан Хураған. ³⁰ Мин ол Хурағаннаңар піди чоохтаан полғам: «Минің соомча Ирен килче. Ол,

* ^{1:21} *Илия* – үребеен, че Худай тигірзер алып алған Пурунғы Молчағдағы ухаанчы. Көр Пурунғы Молчағдағы «Ханнардаңар 4-чі» (4 Царств) киндезі 2:1-17. Иудейлер аның чирзер Мессийдең пурун килерін сағааннар.

* ^{1:21} *Андағда ухаанчызың ма?* – ол туста иудейлер Христостың килеріненер чарлир ухаанчыны сағыпчатханнар. Көр Пурунғы Молчағдағы «Чыхығны хатап чарлааны» (Второзаконие) киндезі 18:15, 18. «Ухаанчы» – көр чарыдылығ сөстікте.

мин төреелеккеөк, пар полғаннаңар, миннең илбек». ³¹ Израиль кизилери Аны пилзиннер тiп, чонны киреске тўзирерге килгем. Че мин дее Аның кем полчатханын пилбеем.

³² Иоанн идок киречилеен:

– Мин Худай Худының, тахырах хус чили, тигирден кони тўс килип, Агаа одырыбысханын коргем. ³³ Мин Аның кем полчатханын пилбеем, че Худай, мини кизилерни суғда киреске тўзирерге ызып, теен: «Тигирден тўсчоткен Хут Кемде тохтир, Ол, Худай Худын пирип, пасха ондайнаң киреске тўзирчоткен Кизи полар». ³⁴ Мин, Худай Худының тўсчоткенин корип, Аның Худай Оолғы полчатханын киречилеем.

Иисус настағы ўгренчилерин хығырча

³⁵ Пазағы кўнде Иоанн iki ўгренчиинен хада олох орында турган. ³⁶ Ирт париған Иисусты корип, Иоанн теен:

– Мына Худай Хурағаны.

³⁷ Ол состерни истип, iki ўгренчи Иисустың соонча пар сыххан.

³⁸ Иисус, хайбағынып, Позының соонча килчоткеннерни кор салып, сурған:

– Ниме кирек сирерге?

– Равви (пу «Ўгретчи» теени полча), Син хайда чуртапказың? – сурғаннар олар.

– ³⁹ Парааңар, постарың корерзер, – нандырған Иисус.

Иирзер, он час* тузында, ўгренчилери, Аннаң хада парып, хайда чуртапчатханын корип алып, иир тооза анда полғаннар.

⁴⁰ Иисустың соонча парчатхан iki ўгренчинин пирси Симон-Пётрның харындазы Андрей полған. ⁴¹⁻⁴² Ол, сах андох Симон харындазына тоғазып «Пис кизилер сағыпчатхан Мессийни (пу «Христосты» теени полча) таап алдыбыс» тiп, аны Иисуссар ағыл килген.

Иисус, Симонны корип, теен:

– Син, Симон, Ионаның оолғы, Кифа* (пу грек тилинде Пётр полча) тiп адаларзың.

⁴³ Пазағы кўнде Иисус Галилей^c чиринзер парарға сағыныбысхан. Ол, Филиппке тоғазып, теен:

– Минин соомча пар.

* 1:39 Гректернин «он час» теени пистин ондайда торт час иирге килисче.

* 1:41-42 *Кифа* – хакас тилинде «хайа» теени полча.

⁴⁴ Филипп тее Андрейнең Пётр харындастар чуртапчатхан Вифсаида саардан полған. ⁴⁵ Филипп, Нафанаилге тоғазып, чоохтанған:

– Пис Моисей Чахиинда паза ухаанчыларның пічиинде* пазылған Кізіні таап алғабыс. Ол Назареттегі Иосифтің оолғы Иисус.

– ⁴⁶ Назареттең пірее чахсы ниме полар ба? – теен Нафанаил.

– Пар, көріп ал, – нандырча Филипп.

– ⁴⁷ Мына Израиль адын ал чөрерге турыстың, чойырхос нимес кізі, – чоохтанча Иисус, Позынзар килчеткен Нафанаилни көр салып.

– ⁴⁸ Мині хайдаң пілчезің? – сурча Нафанаил.

– Филипп сині хығырар алындох, Мин сині смоковница ағазының хыринда көргем, – нандырған Иисус.

– ⁴⁹ Үгретчи! Син – Худай Оолғызың, Син – Израиль Ханызың! – хысхырған Нафанаил.

– ⁵⁰ Мин, сині смоковница ағазының хыринда көргем тіп, чоохтаанымнаңар, син киртінчезің. Син аннаң даа артых ниме көрерзің, – нандырған Иисус. ⁵¹ Аннаң андар хосхан:

– Сынны чоохтапчам сірерге, пу тустаң сығара тигірнің азылчатханын паза Худай ангеллерінің^c, Кізі Оолғынзар^c түзіп, нандыра тигірзер өөрлепчеткеннерін көрерзер.

Иисус Кана аалдағы тойда пастағы хайхасты итче

2 Ікі күн пазынаң Галилей чиріндегі Кана аалда той полған. Иисустың ічезі андох полған. ² Иисус таа үгретчилерінең хада ол тойға хығыртылған полған. ³ Араға тоозыл парғанда, Иисустың ічезі Ағаа тіпче:

– Оларның хызыл араға чоғыл.

– ⁴ Пістің анда ноо киреебіс. Хайхастар^c идер тузым ам даа читкелек, – нандырча Иисус.

– ⁵ Ол сірерге ниме чоохтир, аны идінер, – чахаан сүмекчинерге ічезі.

⁶ Анда тастан иділген алты ідіс турған. Ол ідістерде иудейлер постарын арығланчаң кибірте тuzаланчатхан суғны тутчаннар. Полған на ідіске ікі-үс синегче* суғ кір парчаң.

* ^{1:45} *Моисей Чахиин паза ухаанчыларның пічиин* – Мында иудейлернің кибірлеріндегі Пурунғы Молчағдағы пічиинің чардыхтарынаңар чоохталча.

* ^{2:6} *Ікі-үс синег* – грек тілінде сигізонча алай пір чүс чибіргіче литр теени полча.

– ⁷Ол ідістерге толдыра суғ ур салынар, – тіпче сүмекчіннерге Иисус.

Олар суғны ідістернің хырларына теере ур салғаннар.

– ⁸Амды суғны, сузып алып, тойнаң устатпачатхан кізее апар пиріңер, – чахыпча оларға Иисус.

Олар апар салғаннар. ⁹Тойнаң устатпачатхан кізі, хызыл арағаа айлан парған суғны амзабызып (арағаны хайдаң ағылғаннарын пілбеен, аны сус килген сүмекчіннер ле пілгеннер), ипчі алчатхан оолны хығырча.

– ¹⁰Той итчетсе, кізі пурун чахсы арағаны үлепче. Кізілер изір парза ла, хомай арағазын пирче. Син, тізең, чахсы арағаңны, сығарбин, амға теере туттың, – чоохтанча ол.

¹¹Іди Иисус, Галилей чиріндегі Кана аалдаң хайхастар идерін пастап, Позының сабланызын көзіткен. Аның үгренчілері Ағаа киртін сыхханнар.

¹²Той соонаң Ол ічезінең, харындастарынаң, үгренчілерінең хада Капернаум саарзар парыбысхан. Капернаумда олар нинче-де күн полғаннар.

Иисус храмнаң садығчыларны сүрче

(Мф 21:12-13; Мк 11:15-17; Лк 19:45-46)

¹³Иудейлернің Пасха тіп үлүкүні^с чағдап одырған. Иисус Иерусалимзер килген. ¹⁴Ол храмда^с тайыға салылчаң тазыннарның, хойларның паза иб тахырахтарының тіріге садылчатханнарын көр салған. Мындох ахча орнастырчаңнар одырғаннар. ¹⁵⁻¹⁶Иисус, арғамчыдаң хамчы идіп, оларны прайзын, тазыннарынаң, хойларынаң хада, храмнаң сығара сүрглебискен. Ахча орнастырчаңнарның столларын түндерібізіп, ахчаларын чайа тастап, иб тахырахтарың сатчатханнарға чоохтанча:

– Пуларны мыннаң хыйа идіңер! Пу храмны – Минің Пабамның туразын – садығ туразына паза айландырбаңар.

¹⁷Аның үгренчілері Худай Пічиінде^с «Синің тураңа сағыссырааным Мағаа уйғу-чадығ пирбинче» тіп пазылғанын сағысха киргеннер. ¹⁸Иудейлернің пастыхтары Иисустаң сурғаннар:

– Синің піди идер үлгүннің парын хайдағ танығнаң піске киречілирзің?

– ¹⁹Пу храмны иңзерібіссер, Мин, тізең, аны үс күнге турғызыбызарбын, – нандырған Иисус.

– ²⁰ Пу храм хырых алты чыл пүдүрүлгөн, Син, тізең, аны үс күннің аразына турғызыбызарзың ма? – сурғаннар иудей пастыхтары.

²¹ Иисус, тізең, Позының ит-сөөгін «храм» тіп адап чоохтанған полған. ²² Ол өлімнең тіріл килген соонда, үгрөнчїлерї, Аның храмнаңар чоохтаанын сағысха кирип, Худай Пічиине паза Иисустың чоохтаан чооғына киртінгеннер.

²³ Иерусалимдегї Пасха тіп үлүкүнде, Иисустың итчеткен хайхастарын көрїп, Агаа көп кїзі киртін сыххан. ²⁴ Че Иисус, оларның прайзын пїлгенненер, пїрдеезїне ізенмеен. ²⁵ Иисус кїзде-нер пасха кїзїнің чооғы хоостыра пїлїп аларын кирексїбеен. Ол кїзїнің хылиин Позы пїлген.

Никодим Иисуснаң чоохтасча

3 Иудейлер пастыхтарының санында Никодим теен фарисей полған.

² Пїрсїнде ол, Иисуссар хараазын килїп, чоохтанған:

– Үгретчї! Син итчеткен хайхастарны, Худай үлгү пирбезе, пїр дее кїзі ит полбас. Аннаңар пїс пїлчебїс, Син Худайдаң килген үгретчїзїң.

– ³ Сынны чоохтапчам сагаа, кем Худайдаң хатап төреен, ол ла Худай хан-чирїне^c чидер, – нандырған агаа Иисус.

– ⁴ Улуғ кїзі хайди хатап төрїр? Ічезїнің істїне хатап кїрїп, төрїр бе ни? – теен Никодим.

– ⁵ Сынны чоохтапчам сагаа, кем суғдаң паза Хуттаң төреен, ол ла Худай хан-чирїнзер кїр полар, – нандырған Иисус. – ⁶ Кїзїдең төреенї кїзі палазы полча, Худайның Худынаң төреенї, тізең, Худайның палазы полча. ⁷ «Сїрерге хатап Худайдаң төрїрге кирек» теенїме ноға чапсыпчазың? ⁸ Чил* дее, хайда хынча, анда үбүрче. Син аның суулаанын исчезїң, аның хайдаң килчеткенїн паза хайдар парчатханын пїлбїнчезїң. Сах ідөк кїзїнің Худай Худынаң хайди төрїпчеткенїн дее пїлдістїг иде чоохтап пирерге сидїк.

– ⁹ Хайди іди полар? – сурған Никодим.

– ¹⁰ Син, Израиль үгретчїзі полчадып, аны даа пїлбїнчезїң ме? – нандырған Иисус. – ¹¹ Сынны чоохтапчам сагаа, поэыбыс

* ^{3:8} Чил – пу сөс грек тїлїнде ікї сөстї таныхтапча: «чил» алай «хут». Аннаңар чил, хутты таныхтап, аның орнына тузаланадыр.

пӱлчеткен нимеденер чоохтапчабыс, поэзыбыс кӱрген нимені киречілепчебіс, сірер, тізең, піс киречілепчеткен нимені постарына чағын итпинчезер. ¹² Мин сірерге чирдегі нимелерденер чоохтапчатсам даа, сірер киртінминчетсер, тигірдегі нимелерденер чоохтазам, хайди киртінерзер? ¹³ Тигірде нима парың көрерге пір дее кізі андар сыхпаан. Че тигірде чуртапчатхан Кізі Оолғы чир үстүнзер түс килген. ¹⁴⁻¹⁵ Чыланға ызыртхан кізілер өлбес үчүн, чис чыланзар көрзіннер тіп, Моисей чистең иділген чыланни хуу чазыда, ағасха хазап, көдір салған*. Сах иди, Кізі Оолғына киртінчеткен кізілер өлбезіннер, мӱгі чуртастыҕ^c ползыннар тіп, Аны, ағасха хазап, көдір саларға кирек*.

¹⁶ Худай, прай кізілерге тың хынғаннар, Поэзының чалғыс Оолғын даа өлімге ысхан. Иди ызып, Оолғына киртінчеткен полған на кізее өлбеске, мӱгі чуртастыҕ поларға оңдай пирген. ¹⁷ Худай Поэзының Оолғын чарғы идерге нимес, че прай кізілерні арачылирға ысхан. ¹⁸ Худайның чалғыс Оолғына киртінчеткен кізі чарғылатыртпинча, че киртінминчеткен кізі, тізең, киртінмеені үчүн, чарғылатырт салған. ¹⁹ Ноға олар чарғылатыртханнар? Чир-чалбахха Чарых килген, че кізілернің иткен киректері чабал полғаннар, олар харасхаа Чарыхтаң артых хынғаннар. ²⁰ Чабал нима итчеткен кізі Чарыхты хырт көрче, иткен киректері чабалданар, оларны ілезіне сығарбасха тіп, Чарыхха чағын кірбинче. ²¹ Че сын нима итчеткен кізі, Худайның ползыинаң итчеткеніненер, чахсы нимелер іле ползын тіп, Чарыхха сығадыр.

Иоанн Иисустаңар чоохтапча

²² Аның соонда Иисус, Поэзының үгречілерінен хада Иерусалим саардаң сығып, Иудей чиріндегі пір аалзар парыбызып, анда оларнаң хада чуртап, кізілерні кіреске түзірген. ²³ Иоанн, тізең, Салим саарның хыриндағы Энон тіп пір орында суғ көп полғаннар, кізілерні анда кіреске түзірген. Кізілер, андар киліп, кіреске түсчеңнер. ²⁴ (Ол туста Иоанни харибге чапхалах полғаннар.)

* 3:14-15 Чис чыланнар чоохтаңар көр Пурунғы Молчагдағы «Саннар» (Числа) киндезі 21:4-9.

* 3:14-15 Иисустың көні чооғы 15-чі алай 21-ғы стихте тоозылча.

²⁵ Пирсінде Иоанның үгрэнчлери иудейлернең посты арығланчаң кибірденер талас сыхханнар. ²⁶ Олар, Иоаннзар киліп, ағаа чоохтааннар:

– Үгретчі, синнең хада Иордан суғның хазында полған Кізіні – син Аннаңар киречілеен полғазың – сағызыңа кирчезін ме? Ол амды кізілерні кіреске түзірче, прайзы Андар парча.

– ²⁷ Худай пирбезе, кізі поэна пір дее ниме ал полбас, – нандырған Иоанн. – ²⁸ Сірер постарың «Мин Мессий-Христос нимеспін, че Худай мині Аннаң пурун ысхан» тіп чоохтааныма киречізер. ²⁹ Хоных хончатхан оол тойның өөн кізізі полча, арғызы, тізең, хости турып, аны исчеткеніне өрінче. Мин дее іди өрінчем. ³⁰ Амды Иисусха аннаң андар улуғдаң улуғ полип оды-рарға кирек, мағаа, тізең, чабыс полип одырарға.

³¹ Тигірдең килчеткен Кізі прайзынаң пөзік. Чирде төреен кізі, тізең, чирдегөк кізілер осхас, оларох чіли чоохтанча. Худайдаң килчеткен Кізі, тізең, прайзынаң пөзік. ³² Ол Позы көрген-искен нимеденер чоохтапча, че Аның чооғына пір дее кізі киртін-минче. ³³ Аның чооғына киртінчеткен кізі поэнының киртінізінең Худай сөстерінің сын полчатханын таныхтапча. ³⁴ Худай Позының Худын синебин пирчеткенненер, Худай ысхан Кізі Аның сөзін чоохтапча. ³⁵ Пабазы, Оолғына хынып, Ағаа прай үлгүзін пирибіскен. ³⁶ Худайның Оолғына киртінчеткен кізінің мөгі чуртазы пар; Худайның Оолғына киртінминчеткен кізінің, тізең, андағ чуртазы чоғыл, че Худайның хатығланғаны ағаа чидер.

Иисус самар ипчінең чоохтасча

4 Иисустың үгрэнчлери Иоанның үгрэнчлериңең хай-хай көп полип одырчатханнаңар паза көп кізіні кіреске түзірчеткенненер чоохтар фарисейлерге чит парғаннар. ² (Итсе-де, Иисус Позы кіреске түзірбечен, Аның үгрэнчлери түзірченнер.) ³ Иисус, фарисейлерденер піл салып, Иудей чирін тасты, хатап Галилей чирінзер пар сыххан. ⁴ Ағаа Самар чирінче иртерге кирек полған. ⁵ Иисус Самар чиріндегі Сихарь саарға читкен. Ол саар Иаковтың* хачан-да Иосиф оолғына пирген чирнің хыринда полған. ⁶ Анда «Иаковтың хутуғы» тіп адалчатхан хутух пар полған. Иисус, чолдаң майых парып, хутух хыринда одыр салған. Күн ортызы полған.

* ^{4:5} Иаков – Авраамның пархазы, еврей чонның өбекелерінің пабазы.

⁷ Пир самар ипчі суға килген.

– Суғ ізерге пир Мағаа, – теен ағаа Иисус.

⁸ Аның үгренчїлерї саарзар чїең нїме аларға парыбысхан полғаннар.

– ⁹ Син, иудей полчадып, миннең, самар ипчїден, суғ ізерге сурынчазын ма? – нандырча Ағаа самар ипчї.

Иудейлер самарларнаң пїр ідїснен тузаланмачаңнар*.

– ¹⁰ Худай кїзілерге нїме пїрерге итчеткенїн паза Кемнїң сағаа «Суғ ізерге пир Мағаа» тїпчеткенїн, пїлбинчезїн. Че пїлген ползаң, позың Аннаң тїрїг суғны сурарчыхсың. Ол сағаа аны пїрерчїк, – нандырған Иисус.

– ¹¹ Пїгїм, синїң сустып алчаң ідїзїң чоғыл. Хутух, тїзең, тїрең. Хайдаң Синде тїрїг суғ полар? ¹² Иаков пабабыс пу хутухты пїске пїрген. Ол позы даа, палалары даа, маллары даа мыннаң ісчеңнер. Син аннаң даа улугзың ма? – тїпче ипчї.

– ¹³ Пу суғны ісчеткен полған на кїзі хатап сухсап парар. ¹⁴ Че Минїң пїрер суумны іскен кїзі хачан даа сухсабас. Минїң пїрер суум аның істїнде мбгї чуртас пїрчеткен хара суға айлан парар, – нандырған Иисус.

– ¹⁵ Пїгїм, пир мағаа ол суғны. Андада мин хачан даа сухсабасын, пу хутухсар даа килерге кирек чох полар мағаа, – тїпче ипчї.

– ¹⁶ Парып, ирїңнї пеер хығыр кил, – тїпче Иисус.

– ¹⁷ Минїң ирїм чоғыл, – нандырча ипчї.

– Син, ирїм чоғыл тїп, орта чоохтадың. ¹⁸ Син пис хати ирге парғазың. Ам синнең хада чуртапчатхан кїзі дее синїң ирїң нїмес. Анзын син орта чоохтадың, – тїпче Иисус.

– ¹⁹ Пїгїм, кбрчем, Син ухаанчы полтырзың. ²⁰ Пїстїң пабаларыбыс пу тағның үстүнде Худайға пазырчаңнар, сїрер, иудейлер, тїзең, Худайға пазырчаң орын Иерусалимде тїп үгретчезер, – нандырча ипчї.

– ²¹ Киртїн Мағаа, Пабама пу тағның үстүнде дее, Иерусалимде дее пазырбас тус килїр, – чоохтапча Иисус. – ²² Сїрер, самарлар, кемге пазырчатханнарыңны пїлбинчезер, пїс, тїзең, иудейлер, Арачылағчы^c пїстең сығарданаң, кемге пазырчатханыбысты,

* ^{4:9} «Иудейлер самарларнаң пїр ідїснен тузаланмачаңнар» сбстернї «Иудейлернең самарларның араларында палғалыс чох полған» тїп тїлбестирге дее чарїр.

пілчебіс. ²³Че килер андағ тус, ол чит тее килді полар, хачан сыннан Пабама киртінчеткен кізілер, Пабамны піліп алып, Позына чүректерінде пазырарлар. Иди кізілер Пабама Аның көнни хоостыра пазырарлар. ²⁴Худай – Хут полча, Аның ит-сөөгі чоғыл. Аннаңар Пабама киртінчеткеннер, Аны піліп алып, Позына чүректерінде пазырарға киректер.

– ²⁵Мин пілчем, Мессий-Христос килер. Ол, киліп, піске прай ниме искір пирер, – тіпче ипчі.

– ²⁶Ол – «Минмін»^с, синнен чоохтасчатхан Кізі, – нандырча Иисус.

²⁷Иди теен туста, Аның үгренчілері нандыра айлан килгеннер. Иисустың ипчінең чоохтасчатханына таңнап парғаннар. Че оларның пірдеезі «Сағаа пу ипчідең пірее ниме кирек пе?» алай «Ноға Син пу ипчінең чоохтасчазың?» тіп сурбаан Иисустан.

²⁸Ипчі, тізең, суғ хапчаң ідізін халғыс салып, саарзар парып, кізілерге чоохтаан:

– ²⁹Минің ниме иткенімні мағаа прай чоохтап пирген Кізіні, парып, көр киліңер. Ол Мессий-Христос полбазың?

³⁰Кізілер, саардаң сығып, андар парғаннар.

³¹Үгренчілері, тізең, ипчі саарзар парыбысхан туста Иисустан сурынғаннар:

– Үгретчі, азыранып ал.

– ³²Минің сірер пілбинчеткен чиизім пар, – нандырған Иисус.

³³Үгренчілері пос алынча чоохтасханнар:

– Піреезі Ағаа чічең ниме ағыл пирді бе?

– ³⁴Мині ысхан Пабамның көннин толдырып, Аның киреен ит салары Минің чиизім полча, – нандырча Иисус.

– ³⁵Ас кизеріне ам даа төрт ай халды тіпчезер нимес пе? Че Мин сірерге тіпчем, хыралар, хазарып, кизерге чит пардылар. Көрінер пеер килчеткен кізілерзер. Олар кизерге чит парған хыраларға төйи ниместер бе? ³⁶⁻³⁷Орта тіпчелер: «Пірсі таарыпча, паза пірсі ас кисче». Асты таарыпчатханы даа, кискені дее хада өрінзіннер тіп, хыра кисчеткеннер тоғыстары үчүн төлег алчалар, чыылған ас – кізілер – тізең, мөгі чуртас алчалар. ³⁸Мин сірерні постарың таарыбаан асты кизерге ысхам. Анда пасхалары тоғынғаннар, сірер, тізең, оларның тоғыстарынаң тузаланғазар.

³⁹Самар ипчі «Иисус минің ниме иткенімні прай чоохтап пирген» теенде, Сихарь саарда самарлардан көп кізі Иисусха киртініп пастаан. ⁴⁰Аннаңар самарлар, Иисуссар киліп, Аны

постарында полып аларға сурынғаннар. Иисус анда ікі күнге халған. ⁴¹ Аның үгредиин истіп, улам көп самар кізілер киртін сыххан.

– ⁴² Ам синің сөстерің хоостыра ла нимес, че позыбыс истіп паза Аның чир-чарыхтың сын Арачылағчызы Мессий-Христос полчатханын піліп алып, киртінчебіс, – тееннер олар пайаағы ипчее.

Иисус пөзік устағчының оолғын имнепче

(Мф 8:5-13; Лк 7:1-10)

⁴³⁻⁴⁴ Ікі күн ирткен соонаң, Иисус, Сихарь саардаң сығып, «Ухаанчы позының чирінде улуғлатпинча» тіп, Галилей чирінзер пар сыххан. ⁴⁵ Иисус Галилей чирінзер килгенде, Галилейлер, Иерусалимдегі үлүкүнде полып, Иисустың прай иткен немелерін көргеннеңер, амды Аны чылығ удурлааннар.

⁴⁶ Иисус пазох Галилей чиріндегі Кана аалзар килген, ол анда хачан-да сугны арағаа айландырған. Ол туста Капернаумда пір пөзік устағчының оолғы ағырчатхан. ⁴⁷ Ол оолның пабазы, Иисустың Иудей чирінең Галилей чирінзер килгенін истіп, Иисуссар парып, Аны позының ибінзер хығырып, үрир пазы чатчатхан оолғын имнебізерге сурынған.

– ⁴⁸ Сіпер, танығлар паза хайхастар көрбеенде, киртінмесер, – нандырған Иисус.

– ⁴⁹ Хан-пигім!^c Оолғын үреелекке, кил пар, – сурынча устағчы.

– ⁵⁰ Нан, синің оолғың хазых, – тіпче Иисус.

Аның сөстеріне киртініп, ол устағчы наныбысхан. ⁵¹ Чолда ағаа сүмекчіннері учурап парғаннар.

– Оолғың хазыхтан парған, – чоохтааннар ағаа олар.

– ⁵² Ноо туста ағаа чохсы полыбысхан? – сурған ол сүмекчіннерінен.

– Кичее күнөрте, читі час* тузында, тудан ағырии аны позытхан, – нандырғаннар олар.

⁵³ Пабазы сах ол туста Иисустың «Синің оолғың хазых» теенін сизін салған. Мының соонда оолның пабазы даа, ибдегілері дее, прайзы киртін сыххан. ⁵⁴ Иди Иисус, Иудей чирінең Галилей чирінзер айлан киліп, ікінчі хайхазын иткен.

* ^{4:52} Гректернің «читі час» теені пістің ондайда пір часха килісче.

Иисус пас чөр полбинчатхан кизіні имнебісче

5 Аның соонда иудейлер үлүкүні полған. Иисус Иерусалимзер килген. ²Иерусалимде «Хой Хаалхазы» хыринда үстү чабых пис коридорлыг, еврей тілінең «Вифезда» тіп адалчатхан чуунчаң орын пар полған. ³⁻⁴Ол коридорларда харах чох, ахсах, пас чөр полбинчатхан уғаа көп ағырыг кизілер чатханнар. Худай ангелі, чуунчаң орынзар пірее-пірее түзіп, суғны пулғабыс турчаң. Иди пулғалған суға ин пурун кірген кизі хайдаг даа ағырыгдан чазыл парчаң. Аннаңар ағырыг кизілер суғның чайхаларын сағааннар. ⁵Оларның аразында отыс сигіс чыл ағыр париган кизі полған. ⁶Иисус, ол кизінің чатчатханын көріп паза ўр ағыр париганын піліп, сурған:

– Хазыхтанып аларың килче бе?

– ⁷Йа пигім, че суғ, наа ла пулғалып, чайхалып пасталған туста мині суға кирчең кизі чоғыл. Мин андар читкенче, пасхазы миннең пурун кірібісче, – нандырған ағырыг кизі.

– ⁸Тур, төзең алып, пас чөр, – тіпче ағаа Иисус.

⁹⁻¹⁰Ол кизі сах андох чазыл парған. Төзеен алып, парыбысхан.

Пу кирек, тізең, субботада, тынанчаң, пір дее тоғыс итпечен күнде полғаннаңар, иудейлер чазылған кизее тееннер:

– Пүүн суббота, аннаңар сағаа төзеенні апарарға чарабас.

– ¹¹Мині имнеен Кизі мағаа «Төзең алып, чөр» теен, – нандырған чазылған кизі.

– ¹²Кемдір ол, сағаа «Төзең алып, чөр» теен кизі? – сурғаннар ол кизіден.

¹³Иисус анда турған кизілернің аразында чіт парыбысханнаңар, имненіп алған кизі Аның кем полғанын пілбеен.

¹⁴Соонаң Иисус ағаа храмда тоғас парған.

– Амды син чазыл пардың. Мыннаң мындар улам хомай пол парбас үчүн, паза чазых итпе, – чоохтанған ағаа.

¹⁵Ол кизі, иудейлерзер парып, аны имнеен кизі Иисус полча тіп чоохтап пирген. ¹⁶Иудейлер, андағ нимелерні субботада итчеткені үчүн, Иисусты, өдірібізерге идіп, сүріс сыхханнар.

¹⁷Иисус, тізең, оларға теен:

– Пабам тынағ чох тоғынча. Мин дее идөк тоғынчам.

¹⁸Иудейлернің Иисусты, субботадаңар чaxyғны сайбааны ла үчүн нимес, че Худайны Пабам тіп адааны паза Позын Худайнаң тиңнеені үчүн, өдірерлері уғаа килген.

Чуртас пирчеткен Иисус

¹⁹ Иисус иудейлерге піди чоохтанған:

– Сынны чоохтапчам сірерге, Оолғы Пабазының иткен киректерін көрбеен полза, Позы алынча пір дее ниме ит полбасчых. Пабазы итчеткен нимені Оолғы даа идедір. ²⁰ Пабазы, Оолғына хынып, Позының итчеткен нимелерін прай Ағаа көзітче. Сісерні хайхадар үчүн, Ол Ағаа мыннаң даа улуғ нимелер көзідер. ²¹ Хайди Пабазы өліглерге, тірілдіріп, чуртас пирче, Оолғы даа, кемге пирерге хынза, ағаа чуртас пирче. ²² Пабазы Позы пір-деезін чарғылабинча, че чарғылачаң үлгүні прай Оолғының холына пир салған. ²³ Пу ондайнаң прайзы, Пабазын хайди улуғлапчалар, сах іди Оолғын улуғлазыннар. Оолғын улуғлабинчатхан кізі Аны ысхан Пабазын даа улуғлабинча.

²⁴ Сынны сірерге чоохтапчам, Минің сөзім исчеткен паза Мині ысхан Пабама киртінчеткен кізі, мөгі чуртастың полып, чарғы алнында турбин, өлімзер апарчатхан чолдаң хыйа сығып, аннаң андар чуртап одыар. ²⁵ Сынны сірерге чоохтапчам, өліглернің Худай Оолғының үнін исчең, паза, аны истіп, тіріл килчең тус чагдап одыр, ол чит тее килді полар. ²⁶ Хайди Пабазы Позы чуртастың хара-суу полча, Оолғына даа Позына чуртастың хара-суу поларға ондай пирген. ²⁷ Ол Кізі Оолғы полчатханнаңар, Пабазы Ағаа чарғы итчең үлгү пирген. ²⁸ Пу нимее хайхабаңар. Сыыраттарда чатчатханнар прайзы Кізі Оолғының үнін ис салар тус килче. ²⁹ Чахсы ниме иткеннері чуртирға тірілерлер, че хомай ниме иткеннері чарғыладарға тур килерлер.

Иисустаңар киречілеені

³⁰ Мин Позым хынғанни пір дее ниме ит полбинчам. Хайди исчем, ідөк чарғылапчам. Минің чарғым орта. Мин Позымның көңнімче пір дее ниме идерге күстенминчем, че Мині ысхан Пабамның көңнінең итчем.

³¹ Мин Позымнаңар киречілезем, Минің киречілеенімнің күзі чох полар. ³² Миннеңер чоохтапчатхан пасха киречі* пар, аның Миннеңер чоохтааны сын полчатханын пілчем. ³³ Сісер Иоаннар кізілерні ысхазар, ол Миннеңер сынны чоохтаан. ³⁴ Итсе-де

* 5:32 «Пасха киречі» сөстер киреске түзірчең Иоанны даа, Худайны даа таныхтапча поларлар.

Мағаа кізідең киречілес пір дее кирек чоғыл, сірернің арачыланып аларларың үчүн, чоохтапчам. ³⁵ Иоанн, күйіп, чарыпчатхан сівечі осхас полған, сірер аның чариин өрчіліг удурлаазар, че ол үр нимеске полған. ³⁶ Минде, тізең, Иоанның киречілеенінең дее улуғ киречілес пар: Пабам Мағаа итчең нимелер пирген, оларны толдырчатханым Пабамның Мини ысханын таныхтапча паза киречілепче. ³⁷ Мини ысхан Пабам даа Позы Миннеңер киречілепче. Сірер Аның үнін хачан даа испеезер, сырайын хачан даа көрбеезер. ³⁸ Сірер Аның ысхан Кізізіне киртінминчезер, аннаңар аның сөзі дее чүректерінде халбинча. ³⁹ Сірер Худай Пичиінде мөгі чуртас таап аларға ізенчезер, аннаңар оларны үгречезер. Оларда даа Миннеңер пазылча. ⁴⁰ Че мөгі чуртасты алып аларға Минзер килерге хынминчазар.

⁴¹ Мағаа кізілернің махтааны кирек чоғыл. ⁴² Мин сірерні пілчем, сірерде Худайға хыныс чоғыл. ⁴³ Мин пеер Пабамның үлгүзінең килгем, че сірер Мини чағын итпинчезер. Пасхазы, тізең, позы алынча даа килзе, сірер аны постарыңа чағын кирчезер. ⁴⁴ Хайди сірер Мағаа киртінерзер?! Чалғыс Худайдаң пирілген сабланысты аларға күстенмин, постарыңның аразында ла пірсі пірсінең сабланысты алчатсар, хайди сірер Мағаа киртінерзер?! ⁴⁵ Пабамның алнында Мин сірерні пыролим тіп сағынманар. Сірернің ізенчеткен Моисейлерің сірерні пыролир. ⁴⁶ Сірер, Моисейге киртінген ползар, Моисей позының Чахиинда Миннеңер пасханнаңар, Мағаа даа киртінерчіксер. ⁴⁷ Сірер, аның пасхан нимелеріне киртінминчетсер, Миниң сөстеріме хайди киртінерзер?

Иисустың нис муң кізіні тосхырғаны

(Мф 14:13-21; Мк 6:30-44; Лк 9:10-17)

6 Аның соонаң Иисус, Галилей көлін кизіп, Тивериад саарның чирлерінзер парған. ² Көп кізі, Иисустың ағырығ кізілерні хайхастығ имнебісчеткенін көріп, аның соонча парған. ³ Иисус, тағзар сығып, анда үгречілерінең хада одыр салған. ⁴ Иудейлернің Пасха тіп үлүкүні чагдапчатхан.

⁵ Иисус, пазын көдіріп, Позынзар алдыра көп кізінің килчеткенін көр салған.

– Пуларны азыррға халас хайдаң алчаң? – сурған Иисус Филипптен.

⁶ Иисус пу сөстерні, Филиппті сыныхтирға тіп, чоохтанған. Че Позы нисе идерін пілген. ⁷ Филипп Ағаа нандырған:

– Пуларның полғанына ла көмес тее халас пирер үчүн, ікі чүс динарий* дее читпес.

⁸ Аның үгрөнчїлерїнің паза пїрсї, Симон-Пётрның Андрей харындазы, Иисусха чоохтаан:

– ⁹ Мында пїр оолағаста астаң иткен пис халас паза ікі палығас пар. Че пу чиис мынча чонға хайдаң чидер?

– ¹⁰ Чоохтанар оларға: одырзыннар, – теен Иисус.

Ол чирде от халын өсчөткен, чон андар одырған. Оларның аразында пис мунча ир кїзі полған. ¹¹ Иисус, халасты алып, Худайға алғызын читїріп, үгрөнчїлерїне үлеен. Олар, тізен, одырчатхан чонға пиргеннер. Палыхты ідөк полғанына ла нинче хынғанча пиргеннер. ¹² Кїзілер тос парғанда, Иисус үгрөнчїлерїне чоохтанған:

– Артхан чиистї, тик парбазын тїп, чыып алынар.

¹³ Пис халаснаң азыранған кїзілерден халған кизектернї чығанда, он ікі түүске толдыра халас чыыл парған. ¹⁴ Андада, Иисустың иткен хайхазын көр салып, кїзілер тееннер:

– Пу сыннаң даа чир үстүне килерге салылған ухаанчы* полтыр.

¹⁵ Иисус кїзілернїң Позын, тудып алып, күснең иудейлернїң ханы идерге итчеткеннерін пїл салып, хатап тағларзар чалғызан парыбысхан.

Иисус суғча чөрчө

(Мф 14:22-27; Мк 6:45-52)

¹⁶ Иир пол парғанда, Аның үгрөнчїлерї көлзер ин килгеннер. ¹⁷ Анаң көл озариндағы Капернаум саарзар алдыра, кимее одырып, чүс сыхханнар. Харасхы пол парған, че Иисус оларзар килбеен. ¹⁸ Көл, хазыр чилнїң үбүрчөткенїне, салғактан сыххан. ¹⁹ Олар, чибїргї пис-отыс стадийче* ырах чүс парыбызып, Иисустың суғча пас париғанын паза кимезер чағыннап килигенін көр салып, хорых парғаннар. ²⁰ Че Иисус оларға теен:

– Хорыхпаңар, Минмін.

²¹ Олар Аны кимезер одыртып аларға иткеннер, че сах андох киме олар чүс париған чарға чит килген.

* ^{6:7} Ікі чүс динарий – гректернїң читї айның чал ачазын таныхтачан.

* ^{6:14} Ухаанчы – ол туста иудейлер Мессий-Христостың килерїненер чарлир ухаанчыны сағыпчатханнар. Аннаңар көр Пурунғы Молчағдағы «Чахығны хатап чарлааны» (Второзаконие) киндезі 18:15, 18.

* ^{6:19} Гректернїң 25–30 стадий пис-алты километрче полча.

Иисус Христос – чуртас пирчеткен халас

²² Пазағы кўн көлнің тигі саринда халған чон үгрөнчїлернїң, чалғыс ла кимее одырып, Иисус чох чўс парыбысханнарын пїл салған. Иисустың үгрөнчїлерїнең хада кимее одырбаанын паза анда ол кимеден пасха киме халбаанын пїлїп алғаннар. ²³ Олох туста пасха кимелер, Тивериад саардаң килїп, Хан-пиг Худайны халас үчўн алғыстаан паза чон азыранған чирнїң хыринда турыбысханнар. ²⁴ Чон, Иисустың даа, үгрөнчїлерїнїң дее мында чох полғаннарын көрїп, Аны тїлирге, кимелерїнзер одырып, Капернаумзар парыбысхан. ²⁵ Анаң көл озаринда Иисусты таап алып, Аннаң сурғаннар:

– Ұгретчї! Син пеер хачан килдїң?

²⁶ Иисус оларға нандырған:

– Сынны сїрерге чоохтапчам, сїрер, Минїң хайхастарымны пїлїп алған үчўн нимес, че халас чїп, тосхан үчўн, Минї тїлепчезер. ²⁷ Сїрер ардап парчатхан чиис үчўн нимес, че мөгї чуртас пирчеткен чиис үчўн тоғынарға кўстенїңер. Кїзї Оолғы, Ағаа Худай-Пабазы ўлгў пиргеннеңер, ол чиистї сїрерге пир полар.

– ²⁸ Худай пїстең сағыпчатхан киректернї идер үчўн, пїске ниме идерге кирек? – сурғаннар Иисустан.

– ²⁹ Худайның сїрердең сағыпчатхан кирее Аның ысхан Кїзї Оолғына киртїнерї полча, – нандырған Иисус.

– ³⁰ Пїс, көрїп, Сағаа киртїнер үчўн, хайдағ хайхас ит пирерзїң? – пазох сурғаннар кїзїлер. – ³¹ Пїстїң пабаларыбыс хуу чазыда манна* чееннер. «Ол оларға азыранарға тигїрдең халас пирген» тїп пазыл парған аннаңар Худай Пїчиинде.

– ³² Сынны сїрерге чоохтапчам, тигїрдең халасты сїрерге Моисей пирбеен, че амды Минїң Пабам сын халасты сїрерге тигїрдең пирче. ³³ Худайның халазы, тигїрдең тўзїп, чир-чалбахтағы кїзїлерге чуртас пирчеткен халас полча, – теен Иисус.

– ³⁴ Хан-пиг, пїске сыбыра андағ халасты пир тур, – тееннер кїзїлер.

– ³⁵ Мин чуртас пирчеткен халаспын. Минзер килчеткен кїзїнїң хачан даа азыранары килбес паза Мағаа киртїнчеткен кїзї хачан даа сухсабас. ³⁶ Че Минї көрген дее ползар, Мағаа

* ^{6:31} Манна – ол кїчичек тоғылах тамах. Худай, Израиль кїзїлерї хуу чазыда полғанда, ирген сай оларға аны пирчен.

киртінминчезер тіп, чоохтаам сірерге. ³⁷ Пабамның Мағаа пирчеткен кізілері прайзы Минзер килерлер. Минзер килчеткен кізіні Позымнаң хыйа сүрбеспін. ³⁸ Мин тигірдең, Позымның көңнімні толдырарға нимес, Мині ысхан Пабамның көңнін толдырарға килгем. ³⁹ Мині ысхан Пабамның көңні, тізең, мындағ: Аның Мағаа пирген кізілерін, чідірбин, түгенчі күнде^c прай тірілдір саларға. ⁴⁰ Мині Ысханның көңні мындағ: Худайның Оолғын көрчеткен паза Ағаа киртінчеткен полған на кізі мөгі чуртастығ ползын. Мин дее аны түгенчі күнде тірілдір саларбын, — нандырған Иисус.

⁴¹ «Мин тигірдең түскен халас полчам» тіп чоохтанғанына чөпсінмин, иудейлер Иисустанар постарының аразында піди чоохтасханнар:

— ⁴² Пу Иосифтің оолғы Иисус нимес пе зе? Аның пабазын паза ічезін піс таныпчабыс, ноға ол піске «Мин тигірдең түскем» тіпче?

⁴³ Иисус оларға нандырған:

— Пос аразында чоохтас чөрбеңер. ⁴⁴ Мині ысхан Пабам пірее кізіні мағаа чағдатпаза, ол кізі мағаа чағын кір полбас. Минзер килген кізіні, тізең, түгенчі күнде тірілдірербін. ⁴⁵ Ухаанчылар піди пасханнар: «Худай оларның полғанын на үгрет салар». Пабамны искен паза Аннаң үгренип алған кізінің полғаны ла Минзер киледір. ⁴⁶ Иди үгренип алғаны Пабамны көргенін таныхтабас. Худайдан килген Оолғы ла Пабазын көрген. ⁴⁷ Сынны чоохтапчам сірерге, Мағаа киртінчеткен кізі мөгі чуртастығ поладыр. ⁴⁸ Мин чуртас пирчеткен халаспын. ⁴⁹ Сірернің пабаларың, хуу чазыда манна чеен дее ползалар, кізілерөк чили үрееннер. ⁵⁰ Че тигірдең түсчеткен халас андағ нимес, аны чеен кізі өлбес. ⁵¹ Худайдан түсчеткен тигірдегі тіріг халас Минмін. Пу халасты чіпчеткен кізі мөгі чуртастығ полар. Минің пирер халазым Минің ит-сөөгім полча. Мин аны чир-чалбахтағы кізілернің чуртастыры үчүн пирибізербін.

⁵² Андада иудейлер постарының аразында талас сыхханнар:

— Хайди пу кізі поэының ит-сөөгін піске чиирге пир полар?

⁵³ Иисус оларға чоохтаан:

— Сынны чоохтапчам сірерге, Кізі Оолғының ит-сөөгін чібезер паза Аның ханын іспезер, сірер мөгі чуртастығ полбассар. ⁵⁴ Минің ит-сөөгімні чіпчеткен паза ханымны ісчеткен кізі мөгі чуртастығ полар. Мин аны түгенчі күнде тірілдір саларбын. ⁵⁵ Минің ит-сөөгім — сын ас-тамах, ханым — сын ісчең суғ. ⁵⁶ Минің

ит-сөөгүмнү чіпчеткен паза ханымны ісчеткен кізі Минде полча, Мин, тізең, анда поладырбын. ⁵⁷Тіріг Пабам Мині ысхан, Аның сылтаанда Мин чуртапчам, сах іди Мині чіпчеткен кізі Минің сылтаамда чуртир. ⁵⁸Тигірдең түскен халас өбекелернің чеен халазы осхас нимес, өбекелерібіс оларға пирілген халасты чееннер, че соонаң үрееннер. Че пу халасты чеен кізі мөгі чуртастың полар.

⁵⁹Иисус пу сөстерні Капернаумдағы синагогада^c үгретчедіп чоохтаан.

Иисустың чооғын истіп, үгренчїлерї ікї чара парчалар

⁶⁰Аның үгренчїлерїнің аразында көп кізі, мыны истіп, чоохтасхан:

– Хайдағ аар сөстер! Кем мыннан чарас полар?

⁶¹Че Иисус, үгренчїлерїнің нимее чөпсїнминчеткеннерін піліп, оларға теен:

– Пу сөстер сірерні изі чохтандырчалар ба? ⁶²Кізі Оолғының алындох полған чирінзер хатап көдіріл париғанын көр салзанар, хайди поларзар? ⁶³Худай Худы ла чуртасты пирче, мында кізінің күзі чоғыл. Минің чоохтапчатхан сөзім чуртас пирчеткен Худайның Худы полча. ⁶⁴Че сірернің аранарда киртїнминчеткеннер парлар.

Иисус, Позына киртїнминчеткеннерні паза Позын садыбызар кізіні пастабох пілгенненер, мыны чоохтаан. ⁶⁵Анаң Ол хосхан:

– Аннаңар сірерге чоохтапчам, Пабам ондай пирбезе, Минзер пірдеезі кил полбас.

⁶⁶Ол тустан сығара үгренчїлернің аразында көп кізі, Иисустан хыйа полибызып, Аннаң хада паза чөрбеен.

⁶⁷Иисус он ікї үгренчїзінең сурған:

– Сірер чи Миннең хыйа поларға сағынминчазар ба?

⁶⁸Симон-Пётр Ағаа нандырған:

– Хан-пигібіс! Піс кемзер парарбыс? Синде мөгі чуртас пирчеткен сөстер пар. ⁶⁹Синің Мессий-Христос, тіріг Худайның Оолғы полчатханыңны піліп алғаныбыстанар, Сағаа киртїнчебіс.

– ⁷⁰Мин сірерні, он ікї үгренчїні, таллап, алғаам нимес пе зе? Че сірернің пірсї сайтанның^c нымысчызы, – нандырған Иисус.

⁷¹Іди Ол Симон Искариоттың Иуда оолғынаңар чоохтаан. Иуда, он ікї үгренчїнің пірсї, Иисусты садыбызарға иткен.

Иисус отахтар турғысчаң пайрамға^с парча

7 Соонаң Иисус Галилей чирінче чөрген. Иудей чирінче, тізең, иудейлер Аны өдір саларға иткеннеріненер, чөрерге хынмаан. ²Иудейлернің отахтар турғысчаң пайрамы^с чагдапчатхан. ³⁻⁴Иисустың харындастары Ағаа тееннер:

– Полған на кізі, позының итчеткен киректерін пасха кізілер пілзін тіп, сағынчатса, ол киректерні харанға итпес. Аннаңар, үгренчілерің дее Синің итчеткен киректеріңні көрзіннер тіп, Иудей чирінзер пар. Пу хайхастарны итчеткенінде, позыңны чир-чалбахха көзіт.

⁵Иисустың харындастары даа Ағаа киртінмееннер.

⁶Иисус оларға нандырған:

– Минің тузым читкелек. Сірерге, тізең, хайдағ даа тус килізер. ⁷Мин, оларның иткен киректері хомай полчатханын чоохтапчатханым үчүн, олар Мині хырт көрчелер, сірерні, тізең, хырт көрбинчелер. ⁸Сірер пу пайрамға парыңар, че Минің тузым ам даа читкелектенер, Мин андар сағам парбаспын.

⁹Иди оларға чоохтаныбызып, Иисус Галилей чирінде халған.

¹⁰Харындастары пайрамға парыбысханнарында, Иисус андар парғанох, че чазынып ала парған. ¹¹Пайрамда иудей пастыхтары «Хайда ол?» тіп, Иисусты тілееннер.

¹²Чон аразында Иисустаңар көп чоох-чаах парған. Піреелері «Ол чахсы» тееннер, пасхалары, тізең, «Чох, Ол кізілерні алаахтырча» тіп таласханнар. ¹³Че иудей пастыхтарынаң хорығып, пірдеезі Иисустаңар истілдіре чоохтанмаан.

Иисус Иерусалимдегі храмда үгретче

¹⁴Пайрам күннерінің ортызында Иисус, храмзар кір киліп, үгреткен.

– ¹⁵Ол, үгренимин дее, Худай Пічиин хайдаң пілче? – чапсааннар иудейлер.

– ¹⁶Пу үгредіг – Мини нимес, Мині ысхан Худайни, – нандырған Иисус. – ¹⁷Аның көннін толдырарға хынчатхан кізі пу үгредігнің Худайдаң килчеткенін ме алай Минің чоохтааным полчатханын ма хайди дее пілер. ¹⁸Позының сағызын чоохтапчатхан кізі позын көдірерге хынча. Позын ысхан устағчыны көдірерге хынчатхан кізі, тізең, сынны чоохтапча, аның чүреенде пір дее чой нима чоғыл. ¹⁹Сірерге Моисей Чахиин Моисей пирген

нимес пе зе? Иди дее полза, сірернің пірдеңер ол чахығны толдырбинча. Ноо нименің үчүн сірер Мині өдірерге итчезер?

– ²⁰ Істіңе айна^c кір парды ба? Кем сині өдірерге итче? – нандырғаннар иудейлер.

– ²¹ Минің пір ле кирек иткеніме сірер прайзыңар чапсыпчазар. ²² Моисей сірерге сүннет^c кибірденер чахиин пирген. Сынныңда пу кибір Моисейдең дее нимес, че аның алнындағоҳ өбекелердең килген. Сірер субботада даа, тынанчан, пір дее тоғыс итпечең күнде, оолағастарға сүннет итчезер. ²³ Моисей Чахи сайбалбазын тіп, сірер субботада даа пу кибірні толдырадырзар, ноға мағаа, субботада кізіні имнебіскенім үчүн, тарынчазар? ²⁴ Сірер, кізіні тастынаң көріп, чарғылабанар, че сын чарғынаң чарғылаңар, – чоохтанған Иисус.

Иисус – Мессий-Христос па?

²⁵ Иерусалимдегілернің хай піреелері чоохтанғаннар:

– Пу кізіні өдірерге тілепчелер нимес пе? ²⁶ Көріңер, ол прайзының көзіне үгретче, че пірдеезі ағаа ниме чоохтанминча. Пастыхтар аның сынап таа Мессий-Христос полчатханын піліп алдылар ба? ²⁷ Піс, тізең, пу кізінің хайдаң килгенін пілчебіс. Мессий-Христос килзе, Аның хайдаң килгенін пірдеезі пілбес.

²⁸ Андада Иисус, храмда үгредіп, тыыда чоохтанған:

– Сірер Мині пілчезер нимес пе? Минің хайдаң килгенімні дее пілчезер нимес пе? Мин Позым ондайынча килбеем. Кем Мині ысхан – Ол Сынға үгретче, Аны сірер пілбинчезер. ²⁹ Мин Аны пілчем, Аннаң килгем, Ол Мині ысхан.

³⁰ Мыны истіп, Иисусты хаап аларға иткеннер. Че Аның тузы ам даа читкелек полғаннаңар, пірдеезі Ағаа теңмеен. ³¹ Турған чонның аразында көп кізі, Ағаа киртініп, чоохтанған:

– Мессий-Христос килзе, пу Кізидең көп хайхастар идер бе ни?

Иисусты тудып аларға харасчалар

³² Фарисейлер Иисустанар чонда чөрчеткен чоох-чаахтарны исеннер. Аннаңар фарисейлер паза улуғ абыстар нымысчыларын Иисусты тудып аларға ысханнар.

³³ Иисус, тізең, кізілерге чоохтаан:

– Мин, сірернең хада ұр полбин, Мині ысхан Пабамзар парарбын. ³⁴ Мині тілирзер, че таппассар. Минің полчатхан чирімзер кил полбассар.

³⁵ Андада иудейлернің пастыхтары пос аразында чоохтасханнар:
 – Хайдағ андағ піс таап полбас чирзер парарға итче полчаң?
 Грек чирінде чуртапчатхан иудейлерзер парып, гректерні ўгре-
 дерге итче бе таң? ³⁶ «Мині тілирзер, че таппассар» паза «Мин
 полчатхан чирзер кил полбассар?» теені ниме полчаң ни?

Худайның Худы – Чуртас пирчеткен суғ

³⁷ Пайрамның халғанчы паза иң илбек күнінде Иисус, тура
 хонып, тыыда чоохтанған:

– Сухсапчатхан кізі, Минзер киліп, іссін. ³⁸ Аннаңар Худай
 Пічиінде піди пазыл парған: «Мағаа киртінчеткен кізінің чў-
 реенең чуртас пирчеткен суғлар ах сығарлар».

³⁹ Иисус мыны Худай Худынаңар чоохтаан полған. Ол Хутты
 Иисусха киртінчеткеннер алып алар полғаннар. Ол туста, Иисус
 сабланғалах полғаннаңар, кізілерде Худай Худы чох полған.

⁴⁰ Пу сөстерні искеннернің илеедезі чоохтасхан:

– Ол сын ухаанчы полтыр.

⁴¹ Пасхалары тееннер:

– Ол Мессий-Христос.

Че піреелері, талазып, чоохтанғаннар:

– Галилей чирінең Мессий-Христос килер бе? ⁴² «Мессий-Хрис-
 тос Давид^с ханның төлі полар паза Вифлеемде, Давидтің аалын-
 да, төрир» тіп, Худай Пічиінде пазылған нимес пе зе?

⁴³ Иди чон Иисустанар талас сыххан. ⁴⁴ Оларның хай піреелері
 Аны тудып аларға сағынған ползалар даа, пірдеезі Ағаа теңмеен.

Иудей пастыхтары Иисусха киртінминчелер

⁴⁵ Нымысчылар улуғ абыстарзар паза фарисейлерзер нандыра
 айлан килгеннер.

– Ноға аны пеер ағылбадыңар? – сурғаннар фарисейлер паза
 улуғ абыстар.

– ⁴⁶ Хақан даа пірдеезі, Пу Кізі чілі, чоохтанмаан, – нандыр-
 ганнар нымысчылар.

– ⁴⁷ Сірерні дее алаахтыр салды ба ол? – чоохтанғаннар фари-
 сейлер. – ⁴⁸ Пастыхтарның алай фарисейлернің аразынаң піреезі
 ағаа киртінген ме? ⁴⁹ Пу чон Моисей Чахиин пілбинче, аннаңар
 Худай оларны чох идер.

⁵⁰ Фарисейлернің пірсі, хақан-да Иисуссар хараазын килген
 Никодим, фарисейлерге теен:

– ⁵¹Пістің Чахиибыс хоостыра, кізіні истіп албаанда, аның ние иткенін піліп албаанда, чарғылирға чарадылбинча ниеме пе зе?

– ⁵²Син дее Галилей чирінеңзің ме? Худай Пічиин хығырып ал, андада пілерзің: Галилей чирінең пір дее ухаанчы килбес, – нандырғаннар фарисейлер.

⁵³Анаң прайзы иблерінзер тарас парыбысхан.

Иисус чазыхтығ ипчінің пырозын тастапча

8 Иисус Елеон тағзар парыбысхан, ²иртен, тізең, пазох храм-зар айлан килген. Прай чон Аныңзар чыылысхан, Иисус, тізең, одырып, оларны ўгрет сыххан. ³Ол туста Моисей Чахии пілігчілері паза фарисейлер, ирнең оралызып, туттыр салған ипчіні Иисуссар ағыл килгеннер. Анаң аны прайзының алнында турғыс салып, ⁴Иисусха тееннер:

– Ўгретчі! Пу ипчіні пасха ирнең тудып алдыбыс. ⁵Моисей поэының Чахиинда мындағларны таснаң чоо чаалырға чахаан. Син ниеме тирзің?

⁶Олар, Иисусты сыныхтап, Аны пыролачаң пірее ниеме табар ўчўн иди чоохтанғаннар. Че Иисус, мөкейіп алып, оларға хайығ салбин, хол салаазынаң чирде ниеме-де пазып одырған. ⁷Тігілері Аннаң хатаптан хатап сурастырғлааннарында, оларзар көрібізіп, нандырған:

– Сірернің араңарда хачан даа чазых итпеен кізі пар полза, ол пу ипчізер пурун тас тастазын.

⁸Пазох мөкейіп, чирде пас сыххан. ⁹Олар, пу сөстерні истіп, ұйат парып, улуғларынаң пасти халғанчыларына теере соон сўрістіре тарас сыхханнар. Иисустың алнында ол ла ипчі халған. ¹⁰Иисус, пазын көдіріп, ипчідең пасха пірдеезін көр таппин, аннаң сурған:

– Сині пыролапчатханнар хайдалар? Пірдеезі чарғылабады ба сині?

– ¹¹Чох, Хан-пигім, пірдеезі! – нандырған ипчі.

– Мин дее сині пыролабинчам. Пар, чазых паза итпе, – теен Иисус.

Иисус – чир ўстўнінің Чарии

¹²Иисус пазох кізілерге чоохтанған:

– Мин чир ўстўнінің Чарии полчам. Минің ўгредиимче чуртапчатхан кізі харасхыда чөрбес, аның чуртас пирчеткен Чарии пар полар.

¹³ Андада фарисейлер Иисусха тееннер:

– Позың Позыңнанар киречілепчезің, киречілеенің сын нимес.

¹⁴ Иисус оларға нандырған:

– Сілер хайдаң килгенімні паза хайдар парчатханымны пілбинчезер. Мин, тізең, хайдаң килгенімні паза хайдар парчатханымны пілчем. Аннанар, Мин Позым Позымнанар киречілепчетсем дее, киречілеенім сын. ¹⁵ Сілер көрінчеткен не нимелер хоостыра чарғылапчазар, Мин, тізең, пірдеезін чарғылабинчам. ¹⁶ Мин чалғызан нимеспін, Мині ысхан Пабам Миннең хада полчатханнанар, Мин чарғылазам даа, Минің чарғым орта. ¹⁷ Сілернің дее Чахиинарда ікі кізінің киречілеені орта полча тіп пазыл парған. ¹⁸ Позым Позымнанар киречілепчем, Мині ысхан Пабам даа Минненер киречілепче.

– ¹⁹ Синің пабаң хайдадыр? – сурғаннар Иисустаң.

– Сілер Мині дее, Пабамны даа пілбинчезер. Мині пілген ползаңар, Пабамны даа пілерчіксер, – нандырған Иисус.

²⁰ Пу сөстерні Иисус аарлығ сыйыхтар салчаң орынның хыринда, храмда үгретчеткен туста, чоохтаан. Аның тузы читкелек полғаннанар, пірдеезі Аны тутпаан.

Иисус киртінминчеткен иудейлерні сизіндірче

²¹ Иисус оларға пазох чоохтаан:

– Мин парирбын. Сілер Мині тілірзер, че чазыхтығ үрирзер. Мин парчатхан чирзер сілер чит полбассар.

²² Аны истіп, иудейлер чоохтасханнар:

– Ол поэзы поэзына хол салыныбызарға итче бе таң? Ноға ол «Мин парчатхан чирзер чит полбассар» тіпче.

²³ Иисус оларға нандырған:

– Сілер чирдеңзер, Мин, тізең, тигірденмін. Сілер пу чир-чалбахтаңзар, Мин, тізең, пу чир-чалбахтаң нимеспін. ²⁴ Аннаңар Мин сілерге, чазыхтығ үрирзер тіп чоохтаам. «Мин Минмін» тее-німе киртінмезер, чазыхтығ үрирзер!

– ²⁵ Кемзің син? – сурғаннар андада Иисустаң.

– Иң пастабох сілерге, поэзымны адап, чоохтаан полғам*, – нандырған Иисус.

* 8:25 «Иң пастабох сілерге, поэзымны адап, чоохтаан полғам» сөстер Синодальной Библияда «Тіпчем сілерге, Мин чир чайалғаннаң сығара полчам» тіп тілбестелчелер.

– ²⁶ Мин сірерденер көп ниме чоохтирчыхпын паза сірерні чарғылирчыхпын. Че Мині ысхан Пабам сын нимее хынчатхан-наңар, Аннаң искен нимені кізілерге чоохтапчам.

²⁷ Иисус Позының Пабазынаңар чоохтаан, кізілер, тізең, аны піл полбааннар. ²⁸ Иисус аннаң андар чоохтаан:

– Кізі Оолғын чирдең өөр көдіріп, хазап салзаңар, андада «Мин Минмін» тіп піліп аларзар. Мин Позым алынча пір дее ниме итпинчем, Пабам үгреткен хоостыра чоохтапчам. ²⁹ Мині ысхан Пабам Миннең хада. Мин сыбыра прай нимені Аның көң-нінче иткенімнеңер, Пабам Мині чалғызан тастабаан.

³⁰ Иисус пу нимені чоохтапчатхан туста көп кізі Ағаа киртініп пастан.

Сайтан – Иисусха киртінминчеткен иудейлернің пабызы

³¹ Анаң Иисус Позына киртін сыххан иудейлерге теен:

– Сірер, сөзімні толдырзаңар, Минің сын үгренчілерім поларзар. ³² Сынны піліп алзаңар, сын киртініс сірерні пос чуртастығ кізілер ит салар.

– ³³ Піс Авраамның^с төлібіс. Піс хачан даа пірдеезіне хул полбаабыс. Син ноға «Сірер пос чуртастығ кізілер поларзар» тіпче-зің? – тееннер иудейлер.

– ³⁴ Сынны чоохтапчам сірерге, чазых итчеткен полған на кізі, чазыхтың хулы полча, – нандырған Иисус. – ³⁵ Хул турада саңайға халбинча, оолғы, тізең, саңайға халадыр. ³⁶ Оолғы сірерні осхырып алза, андада сірер сыннаң даа пос чуртастығ кізілер пол парарзар. ³⁷ Сірернің Авраам төлі полчатханнарыңны пілчем, че сірер, Минің сөзімні толдырарға хынмин, Мині өдір саларға харасчазар. ³⁸ Мин сірерге Пабамда көрген нимелерні чоохтапчам, че сірер, тізең, сірернің пабаңарда көрген нимелерні итчезер.

– ³⁹ Пістің пабабыс Авраам, – нандырғаннар иудейлер.

– Сыннаң Авраамның палалары полған ползаңар, Авраам чіли хылынарчыхсар, – теен Иисус. – ⁴⁰ Че амды сірер Мині, Худайдаң искен сынны чоохтап пирген Кізіні, өдір саларға итчезер. Авраам іди итчең ме? Чох итпечен. ⁴¹ Сірер поэынарның пабаңар иткен чіли итчезер!

– Піс сураc палалар нимеспіс. Пістің Худайдаң пасха Пабабыс чоғыл, – тоғырланғаннар иудейлер.

– ⁴² Мин, Худайдаң киліп, мында полчам. Мин Позым алынча килбеем, Мині Худай ысхан. Аннаңар, Худай сірернің Пабаңар

полған полза, сірер Мағаа хынарчыхсар, — нандырған Иисус. —
⁴³ Мин чоохтапчатхан нимені ноға піл полбинчазар? Сірер, Мин чоохтаан нимені истерге сыдап полбинчатханнаңар, піл полбинчазар. ⁴⁴ Пабаңар сайтан, сірер аның көнніне кірчеткен нимелерні толдырарға тимдезер. Ол прай ниме наа ла чайалчатхан тустардох кізі өдіреечи полған паза, аның чўреенде Сын чох полғаннаңар, ол Сынның саринда халбаан. Ол чойланчатса, ол өөн поэынаң чоохтанча. Ол чой паза чойның пабазы. ⁴⁵ Мин, тізең, сынны чоохтапчам, аннаңар сірер Мағаа киртінминчезер. ⁴⁶ Сірернің піреенер Минің чазых иткенімні көрген ме? Мин сынны чоохтапчатсам, ноға киртінминчезер Мағаа? ⁴⁷ Кем Худайдаң, ол Худайның сөзін исче. Сірер Худайдаң нимессер, аннаңар чоох испинчезер.

Иудейлер Иисусты пыролапчалар

⁴⁸ Иудейлер Иисусха чоохтанғаннар:

— Пістің сағаа «Син тўүлістіг самар кізізің* паза синің істінде айна одырча» тіпчеткенібіс орта нимес пе?

— ⁴⁹ Минде айна чоғыл. Мин Пабамны улуғлапчам, сірер, тізең, Мині улуғлабинчазар, — нандырған Иисус. — ⁵⁰ Мин Позымны сабландырарға итпинчем. Че сабландырчатхан паза чарғылапчатхан Худай пар. ⁵¹ Сынны сірерге чоохтапчам, сөзімні толдырчатхан кізі хачан даа өлбес.

⁵² Иудейлер ағаа теенер:

— Синің істінде айна одырчатханын амды піліп алдыбыс. Авраам паза ухаанчылар ўреп парғаннар. Хайди син «Минің сөзімні толдырчатхан кізі хачан даа өлбес» тіпчезің! ⁵³ Син пістің ўреен Авраам пабабыстаң даа улуғзың ма? ўреен ухаанчылардан даа ба? Син поэыңны кемге санапчазың?

— ⁵⁴ Позымны Позым саблазам, сабланызым пір дее нимее турбас. Минің Пабам сабландырча Мині. Аны сірер Худайыбыс тіпчезер! — нандырған Иисус. — ⁵⁵ Сірер Аны пілбинчезер, Мин, тізең, пілчем. Мин Аны пілбинчем теен ползам, сірерөк осхас чой поларчыхпын. Че Мин Аны пілчем паза Аның сөзін толдырчам. ⁵⁶ Авраам пабаңар Минің чир-чалбахха килер күнімні көріп аларына тың өрінген. Аны көріп алып, часкалығ полған.

* 8:48 *Самарлар* — Самар чирінің чуртағчылары. Иудейлер оларны пу харахнаң көрбеченер. Көр чарыдығылығ сөстікте.

– ⁵⁷Сағаа иліг дее час чоғыл, хайди син Авраамны көргезиң? – сурғаннар Иисустаң иудейлер.

– ⁵⁸Сынны сірерге чоохтапчам, Авраам төреелектөк, «Мин Минмін» полғам, – нандырған Иисус.

⁵⁹Андада иудейлер, Иисусты чоо чаалап саларға тіп, тастар хапханнар. Че Ол, чазыныбызып, храмнаң сыға халған. Кізілер аразынча иртіп, аннаң андар парыбысхан.

Иисус харах чох төреен кізіні имнебісче

9 Иисус, чолча парирьп, төрееннең харах чох кізіні көр салған.
– ²Ўгретчи! Ноға ол харах чох төреен? Кем чазых иткен, паба-ічезі бе алай поэы ба? – сурғаннар Иисустаң ўгренчілері.

– ³Чох, паба-ічезі дее, поэы даа чазых итпееннер. Худай, аны имнебізіп, Поэының күзін көзідер ўчўн, пу кізі андағ төреен, – нандырған Иисус. – ⁴Мині ысхан Худайның киректерін күн хонғалахха толдырарға кирекпін. Харасхы килир. Ол килзе, пір-деезі пір дее ниме ит полбас. ⁵Сағам Мин пу чир ўстўндеде чирнің Чарии Мин полчам.

⁶Иди тіп, Иисус чирге түкўрибіскен, түкўриинең күлні порап, ол палғаснаң пайаағы кізінің хараан сўртклебіскен. ⁷Анан ағаа теен:

– Пар, Силоам («Ызылған» теені полча) тіп адалчатхан чуунчаң орында сырайыңны чуубыс!

Ол, парьп, хараан чууп алып, харағы хазых айлан килген.
⁸Пу кізінің харах чох полғанын алында көрген хончыхтары паза пасха даа кізілер аннанар чоохтасханнар:

– Пу кіленіп одырчаң кізі нимес пе?

– ⁹Йа, ол, – тееннер піреелері.

– Ағаа төйй, – хосханнар пасхалары.

– Йа, минмін, – нандырған харах чох полған кізі.

– ¹⁰Харахтарың хайди азылғаннар? – сурғаннар аннаң андада.

– ¹¹Иисус теен кізі, палғас идіп, харахтарымны сўртклебізіп, теен: «Пар, Силоам тіп адалчатхан чуунчаң орында сырайыңны чуубыс!» Мин, парьп, чуунып алғанымдох, көр сыххам, – нандырған ол кізі.

– ¹²Хайдадыр Ол? – сурғаннар кізілер.

– Пилбинчем, – нандырған харах чох полған кізі.

Фарисейлер харах чох полған кізіні сурастырчалар

¹³ Ол харах чох полған кізіні фарисейлерзер апарғаннар.

¹⁴ Иисус, порағ идіп, харах чох кізінің харахтарын имнебіскен күнде суббота – тынанчаң, пір дее тоғыс итпечең күн полған.

¹⁵ Фарисейлер дее аның хайди чазыл парғанынаңар сурғаннар.

– Иисус харахтарымны палғаснаң сүртклебіскен, мин, тізең, оларны чуубызып, көр сыххам, – нандырған ол.

¹⁶ Фарисейлернің хай піреезі чоохтанған:

– Иисус Худайдаң нимес. Ол субботадаңар пазылған чахығны толдырбинча.

Пасхалары, тізең:

– Чазыхтығ кізі андағ хайхастарны ит полар ба ни? Иди тіп талазып, прайлары ікі чарыл парыбысханнар.

¹⁷ Анаң харах чох полған кізідең пазох сурғаннар:

– Харахтарыңны имнебіскен кізідеңер ниме чоохтирзың?

– Ол ухаанчы, – нандырған ол.

¹⁸ Иудейлер, ол кізінің, харах чох полып, көр сыхханына кир-тінмин, паба-ічезін хығыртханнар.

– ¹⁹ Пу сірернің оолғынар ба? Ол харах чох төреен тіпчетсепер, амды чи, хайди полып көрче? – сурғаннар паба-ічезінең.

– ²⁰ Йа, пу пістің оолғыбыс, аның харах чох төреенін пілчебіс, – нандырғаннар олар. – ²¹ Че амды аның хайди полып көр сыхханын пілбинчебіс. Кем аның харахтарын имнебіскен? Пілбинөкчебіс. Ол мидееліг кізі, позынаң сурыңар. Позы чоохтап пирзін.

²²⁻²³ Иудейлер Иисусты Мессий-Христос тіп адапчатхан кізілерні синагогадаң сығара сүрерге пос аразында чоохтас салғаннар. Аннаңар паба-ічезі, иудейлердең хорығып, «Ол мидееліг кізі, аннаң сурыңар» тіп нандырғаннар.

²⁴ Андада харах чох полған кізіні ікінчі хати хығырып, тееннер:

– Сынны чоохтирға сөс пир!* Иисустың чазыхтығ полчатханын пілчебіс.

– ²⁵ Чазыхтығ ба, чазыхтығ нимес пе, пілбинчем, че харах чох полып, ам көр полчатханымны пілчем, – нандырған ол.

* 9:24 «Сынны чоохтирға сөс пир!» сөстер орнында грек тілінде «Худайны саblandы» тіп сөстер турча. «Худайны саblandы» теені «Сынны чоохтирын» таныхтапча.

– ²⁶ Ол сағаа ниме иткен? Харахтарыңны хайди имнеп пирген? – пазох сурғаннар фарисейлер.

– ²⁷ Мин сірерге чоохтап пиргем, че сірер мині испинчезер. Нимее аннанап хатап истерге итчезер? Аның үгрөнчїлерї поларға итчезер бе? – нандырған ол.

– ²⁸ Син аның үгрөнчїзің, піс, тізең, Моисейнің үгрөнчїлерїбіс, – сөклеп, хырысханнар аны фарисейлер. – ²⁹ Худайның Моисейнең чоохтасханын пілчебіс, че пу кізінің хайдаң килгенін пілбинчебіс.

– ³⁰ Аның хайдаң килгенін пілбинчеткеннерің таңнастың! Че ол минің харахтарымны имнеп пирген! – нандырған чазыл парған кізі. – ³¹ Худайның чазыхтың кізілерні испинчеткенін пілчебіс. Ол Позын улуғлапчатхан паза Аның көңннн толдырчатхан кізіні ле исче. ³² Харах чох төреен кізінің имненіп алғанынанап, чир чайалғаннаң сығара, хақан даа пір дее кізі испеен полған. ³³ Иисус Худайдаң полбаан полза, пір дее ниме ит полбасчых.

– ³⁴ Син, төрееннеңок сығара чазыхтың полчадып, пісті үгредерге итчезің ме? – нандырғаннар фарисейлер.

Анаң аны сығара сүрібіскеннер.

Харах чох кізі көрче – фарисейлер «көрбинчелер»

³⁵ Иисус, ол кізінің сығара сүрдіргенїненер истїп, аны таап алған.

– Худай Оолғына киртінчезің ме? – сурған Иисус.

– ³⁶ Пигім, чоохтап пир мағаа, кемдір Ол! Чоохтап пирзең, киртїнербїн, – теен ол кізі.

– ³⁷ Син Аны көрчезің, Ол синнең чоохтасча, – нандырған Иисус.

– ³⁸ Киртінчем Сағаа, Хан-пигім, – тіп, Аның алнында тізекке тўскен ол кізі.

– ³⁹ Көрбинчеткеннер көрзїннер, көрчеткеннерї, тізең, көрбезїннер тіп, мына мындағ чарғынаң чарғылирға чир-чалбахха килгем, – теен Иисус.

– ⁴⁰ Піс тее көрбинчебіс пе? – сурғаннар Аннаң фарисейлернїң хай піреезі.

– ⁴¹ Сїрер харах чох полған ползаңар, сїрерде чазых чох поларчых. Че сїрер көрчебіс тіпчезер, аннанап сїрер чазыхтығзар, – нандырған Иисус.

Иисус Христос чахсы хадарчы

10 – Сынны сірерге чоохтапчам, хой хазаазынзар, ізіктең кір-бин, сиденні азып кірчеткен кізі – оғыр паза тонағчы, – тіпче Иисус. – ²Ізіктең кірчеткені, тізең, хой хадарчатхан кізі полча. ³Ағаа хадағчы ізік ас пирче. Хойлар аның үнін исчелер, ол, хойларны аттарынаң адап, сығарча. ⁴Ол, хойларын сығарып, алнында парча. Хойлар, аның үнін таныпчатханнаңар, соонча парчалар. ⁵Пасха кізінің үнін таныбинчатханнаңар, ол кізінің соонча парбин, аннаң тисчелер.

⁶Иисус пу кип-чоохты^c фарисейлерге чоохтап пирген, че олар Иисустың нима чоохтирға иткенін піл полбааннар. ⁷Иисус аннаң андар чоохтаан:

– Сынны сірерге чоохтапчам, Мин хойларға ізік полчам. ⁸Минің алнымда килгеннернің прайзы – оғырлар паза тонағчылар. Хойлар оларның чоохтарын испееннер. ⁹Мин ізік полчам. Миніңче кірчеткені арачылан халар. Ол, кіріп, сығар паза пүк табар. ¹⁰Оғыр пір ле нимее килче: оғырлирға, өдірерге паза үредерге. Мин, тізең, кізілер чуртастығ, толдыра чуртастығ ползыннар тіп, килгем. ¹¹Мин чахсы хадарчыбын. Чахсы хадарчы хойларының үчүн поэзының чуртазын пир салча. ¹²Чалчы алай хадарчы полбинчатхан кізі, хойларның ээзі ниместенер, пүүрнің килчеткенін көр салза, хойларны тастап, тизібісче. Пүүр хойларны, хаап, хуйдыр салча. ¹³Чалчы, чалланғаннаңар, хойларға сағыссырабин, тисче. ¹⁴Мин чахсы хадарчыбын, поэзының хойларымны пілчем, олар, тізең, Мині пілчелер. ¹⁵Пабам Мині хайди пілче, Мин дее Пабамны іди пілчем. Хойларның үчүн Поэзымның тынымны пирчем. ¹⁶Минің пасха даа хойларым пар, олар пу хазаадан ниместер. Оларны даа пеер ағыл килерге кирекпін. Олар даа Минің үнімні истерлер. Андада пір өөр паза пір Хадарчы полар. ¹⁷Мин Поэзымның тынымны, пиріп, хатап аларға тимде полчатханымнаңар, Пабам Мағаа хынча. ¹⁸Минің тынымны пирдеезі пыласпинча, Мин аны Поэзым пирчем. Тынымны, пиріп, хатап алчаң үлгүм пар. Иди идерге Пабам Мағаа чахаан.

Иудейлер Иисусха киртінминчелер

¹⁹Пу сөстерденер пазох талазып, иудейлер ікі чарыл парыбысханнар. ²⁰Оларның аразында көп кізі піди теен:

– Ол, айнаа хаптырт салып, ниме ле полза чоохтанча. Нимес Аны исчезер?

²¹ Пасхазы таласхан:

– Пу айнаа хаптыртхан кизінің чооғы нимес. Айна харах чохтарның харахтарын ас поладыр ба?

²² Хысхы полған. Иерусалимдегі храмны Худайға чарытхан күн-ні* үлүкүннееннер. ²³⁻²⁴ Иисус храмдағы Соломонның колоннадазында пас чөргенде, иудейлер, Иисустың хыринда ибیره турглабызып, Ағаа чоохтанғаннар:

– Син позыңнаңар чоохтабин үр поларзың ма? Мессий-Христос полчатсаң, көні чоохта.

– ²⁵ Мин сірерге чоохтаам, че сірер Мағаа киртінминчезер. Пабамның Мағаа пирген күзінең итчеткен киректерім Минің кем полчатханымны киречілепчелер, – нандырған Иисус. –

²⁶ Мин теем нооза, сірер Минің хойларымның санынаң нимесер, аннаңар Мағаа киртінминчезер. ²⁷ Хойларым үнімні исчелер, Мин дее оларны пілчем, олар Минің соомча парчалар.

²⁸ Мин оларға мөгі чуртасты пирчем, аннаңар олар хачан даа өлбестер, пірдеезі оларны Миннең оғырлап полбас. ²⁹ Хойларны пирген Пабам прайзынаң илбек. Оларны пірдеезі Пабамның холынаң оғырлап полбас. ³⁰ Пабамнаң Мин – пірбіс.

³¹ Аны истіп, иудейлер, Иисусты чоо чаалирға тіп, пазох тасатар хапханнар.

– ³² Мин сірерге, Пабамның Мағаа пирген күзінең көп чахсы киректер идіп, көзіт пиргем. Хайзының үчүн сірер Мині таснаң чоо чаалап саларға итчезер? – теен оларға Иисус.

– ³³ Чахсы киректер иткен үчүн нимес, Худайны хомайлааның үчүн, кизи ле полчадып, Позыңны Худайға сананчатханың үчүн, Сині таснаң чаалирбыс, – нандырғаннар иудейлер.

– ³⁴ Сірернің Чахиңарда Худайның «Мин чоохтаам, сірер худайзар» теен сөстері пазылған нимес пе? – нандырған Иисус. – ³⁵⁻³⁶ Худай Пічиинде пазылғанын, тізең, пірдеезі саба тіп чоохтап полбас. Худай, Позының сөзін кизілерге ызып, оларны «худайлар» тіп адапчатса, ноға «Худай Оолғыбын» тіп чоохтанчатханыма,

* 10:22 «Иерусалимдегі храмны Худайға чарытхан күн» – Еврей тілінең «Ханука». Иудей киртінізінің пайрамы. Ол Иисус Христос төреелекке ікі чүс чыл азынада пасха киртіністіг азымахчыларның худайларының сомын Иерусалим храмынаң сығарғанға чарыдылча.

«Худайны хомайлапчазың» тіпчезер Мағаа, Кемні Пабам, чарыдып, чир үстүнзер ысхан. ³⁷Пабамның киректерін итпинчетсем, Мағаа киртінмеңер. ³⁸Итчетсем, Мағаа киртінминдеечетсенер, итчеткен киректеріме киртініңер! Андада сірер, Пабамның Минде, Минің Пабамда полчатханыбысты піл салып, киртін сығарзар.

³⁹Иудейлер Аны пазох хаап аларға харасханнар, че Иисус олардаң парыбысхан.

⁴⁰Анаң Иисус, мының алнында Иоанн кізілерні кіреске түзірген Иордан суғның озариндағы чирзер пазох парыбызып, анда халған. ⁴¹Иисуссар көп кізі килген.

— Иоанн позы пір дее хайхастығ ниме итпеен, че Иисустаңар чоохтаан нимелері сын полтыр, — чоохтасханнар олар.

⁴²Иди көп кізі Иисусха киртініп пастаан.

Лазарьның үреені

11 Ікі пиче — Мариянаң Марфа — чуртапчатхан Вифаний аалда Лазарь тіп ат-солалығ пір кізі ағырыбысхан. ²Ағырығ Лазарь Марияның харындазы полған. Мария хачан-да Хан-пиг Иисустың азахтарын, аарлығ миро хайахнаң сүртклекп, позының састарынаң чысхлаан полған. ³Ікі пиче Иисуссар, «Хан-пигібіс! Синің хынчатхан кізің ағырча» тіп, чоохтирға кізі ысханнар.

⁴Иисус, аны истіп, чоохтанған:

— Пу ағырығ өлімге нимес, че Худайны сабландырып, Худай Оолғының сабланарына пол парды.

⁵Иисус Марфаа, аның туңмазы Марияа паза оларның харындазы Лазарьға хынчаң. ⁶⁻⁷Иисус, Лазарьның ағырчатханынаңар искен дее полза, андар парбаан. Ікі күн пазынаң Ол үтренчілере теен:

— Иудей чирінзер нандыра парааңар.

— ⁸Үгретчі! Үр ниместе ле иудейлер Сині таснаң чоо чаалирға иткеннер, Син, тізен, хатабох андар парарға ба? — сурғаннар үтренчілері.

— ⁹Күнде он ікі час полча нимес пе зе? Күнөрте чөрчеткен кізі, пу чир үстүнің чариин көрчеткенненер, сүрнүкпинче, — нандырған Иисус. — ¹⁰Че хараазын чөрчеткен кізі, чарых чохтанар, сүрнүкче.

¹¹Анаң хоза чоохтанған:

— Лазарь арғызыбыс узубысты. Мин аны усхурыбызарға парчам.

– ¹² Хан-пигибіс! Ол, узупчатса, хазыхтан парар, – тееннер үгрөнчїлерї.

¹³ Иисус аның үреенїненер чоохтаан полған, үгрөнчїлерї, тізең, аның олаңай ла узубысханынаңар чоохтапча тіп сағынған-нар. ¹⁴ Андада Иисус оларға көнї чоохтаан:

– Лазарь үреп парды. ¹⁵ Сїрернї Кем полчатханыма киртїндї-рер үчүн, анда полбаам, амды сїрернїң үчүн өрїнчем. Че, параа-ңар андар!

– ¹⁶ Пїс тее парааңар, Иисуснаң хада өл парааңар! – теен үг-ренчїлерге Ікїс тіп солалығ Фома.

Иисус Лазарьны тірїлдїрче

¹⁷ Иисус, андар кїлїп, Лазарьның сөөгїнїң хуюда төрт кўн чат салғанын пїлїп алған. ¹⁸ Вифаний аал, тізең, Иерусалимнең тың ырах нимес, 15 стадийче* оортахта, полған. ¹⁹ Харындазы үреен-ненер, Марфанаң Марияны часхарарға иудейлердең илееде кїзї килген. ²⁰ Марфа, Иисустың килчеткенїненер истїп, Ағаа удур парған. Мария, тізең, ибде одыр халған.

– ²¹ Хан-пигїм! Син мында полған ползаң, харындазым үре-бесчїк. ²² Че ам даа пїлчем, Худайдаң нїме дее сурзаң, Ол аны Сағаа пїрер, – теен Марфа.

– ²³ Синїң харындазың тірїл килер, – нандырған Иисус.

– ²⁴ Түгенчї кўнде, Худай үрееннернї тірїлдїрчең туста, аның тур килерїн пїлчем, – теен Марфа.

– ²⁵ Мин үрееннернї тірїлдїрчем паза чуртас Ээзї полчам. Ма-ғаа киртїнчеткен кїзї, үреп тее парза, чуртир. ²⁶ Мағаа киртїнїп чуртапчатхан кїзї хачан даа үребес. Андағ нїмее киртїнчезїң ме? – нандырған Иисус.

– ²⁷ Йа, Хан-пигїм! Чир үстүнзер килер Мессий-Христос, Худайның Оолғы, полчатханыңа киртїнчем, – нандырған Марфа.

²⁸ Анаң Марфа, иди тіп, Мария тунмазынзар парып, кїзї ис-пезїн тіп, ағырин хығырған:

– Үгретчї мында, синї хығырча.

²⁹ Мария, аны истїп, тура хонып, Иисуссар парған. ³⁰ Иисус, аалзар кїрбїн, Марфанаң тоғасхан орындох полған. ³¹ Тура-да Марияны часхарчатхан иудейлер, аның, тура хонып, сых

* 11:18 Гректернїң 15 стадий теенї үсче километр полча.

парыбысханын көргеннер. Олар, Мария хуюда ылғирға итче полар тіп сағынып, аның соонча парғаннар.

³² Мария, Иисус полчатхан орынзар чидіп, Аны көр салып, азағына түскен.

— Хан-пигім! Син мында полған ползан, харындазым үребес-чк, — чоохтанған ол.

³³ Иисус, Марияның паза хада килген иудейлернің ылғапчатханнарын көріп, тың чүрексіп, айап парған оларға.

— ³⁴ Сірер аны хайда чаттыр салғазар? — сурған Иисус.

— Пигібис, парып, көріп ал, — нандырғаннар кізілер.

³⁵ Иисустың харах частары аххан.

— ³⁶ Көрінер, хайди хынған Ол ағаа! — тееннер иудейлер.

³⁷ Оларның хай піреезі хосхан:

— Харах чох кізее харах одын ас пирген Кізі Лазарьны даа үребес иде ит полбасчых па?

³⁸ Иисус, тізең, уғаа чүрексіп, хуюзар пас килген. Хуюның ахсын таснаң чаап салған полғаннар.

— ³⁹ Тасты хыйа алыңар, — чоохтанған Иисус.

— Хан-пигім, ол төртінчі күні хуюда, чыстан таа парған полар, — теен үреен кізінің пичезі Марфа.

— ⁴⁰ Тибедім ме сағаа: «Киртінзең, Худайның сабланызын көрерзін», — чоохтанған Иисус.

⁴¹ Үреен кізі чатчатхан хуюдаң тасты хыйа ідібіскеннер. Иисус, тигірзер көрібізіп, теен:

— Пабам! Мині истіп салғаның үчүн, алғыстапчам. ⁴² Мині сыбыра истіпчеткеніңні пілчем. Мині ысханыңа киртінзіннер тіп, мында турчатхан чонға пу сөстерні чоохтадым.

⁴³ Аны чоохтап, Иисус өтіг табыснаң хығырған:

— Лазарь! Сых пеер!

⁴⁴ Үреен кізі хуюдаң сых килген. Азах-холлары үреен кізіні ораачаң сүбүректернең сарыл парған полғаннар, сырайы, тізең, платнаң чаба палғалған полған. Иисус кізілерге теен:

— Систібізінер аны, парзын.

Иисусты өдірге сағынчалар

(Мф 26:1-5; Мк 14:1-2; Лк 22:1-2)

⁴⁵ Мариязар килген иудейлернің аразында көп кізі, Иисустың ниме иткенін көріп, Ағаа киртін сыххан. ⁴⁶ Че оларның хай піреелері, фарисейлерзер парып, Иисустың ниме итчеткенін

чоохтап пиргеннер. ⁴⁷Улуғ абыстар паза фарисейлер, чыылыг идіп, чоохтасханнар:

– Ниме идеенер? Пу кізі көп хайхастар итче. ⁴⁸Аны піди артыс салзабыс, прайзы ағаа киртін сығар. Андада римдегілер, киліп, пістің храмны паза чонны чох идерлер.

⁴⁹Оларның пірсі, Кайафа, ол чыл иң улуғ абыс полчатхан кізі, чоохтанған:

– Сірер пір дее ниме оңарбинчазар. ⁵⁰Сағын таа көрінер! Прай чон хырылар орнына, кізілер үчүн пір ле кізі үреп парза, чаксы поларчык піске.

⁵¹⁻⁵²Мыны Кайафа позының көңнінең нимес, че, ол чыл иң улуғ абыс полчатханнаңар чоохтанған. Иисус чонның үчүн не нимес, че Худайның тарас парған палаларын пірге чыып алар үчүн, үреп парарынаңар ухаанчылаан полған. ⁵³Ол күннең сығара иудейлернің пастыхтары Иисусты өдір саларға сағын сыхханнар. ⁵⁴Аннаңар Иисус, иудейлернің аразына кірбин, хуу чазының хыриндағы Ефраим саарзар парыбысхан. Анда Позының үгрөнчілерінең хада халған.

⁵⁵Иудейлернің Пасха тіп үлүкүні чағдапчатхан. Иудейлерден көп кізі, үлүкүннің алнында арығланар кибірні толдырар үчүн, Иерусалимзер килген. ⁵⁶Храмзар чыылған чон, Иисусты харахсынғлап, чоохтасхан аразында удур-төдір сур сал турғаннар.

– Сірер хайди сағынчазар, Ол үлүкүнге килер бе?

⁵⁷Иисусты тудып алар үчүн, улуғ абыстарнаң фарисейлер, Аның хайда полчатханын піліп алған кізі постарына искірін тіп, чакығ пирибіскеннер.

Иисус Вифанийде

(Мф 26:6-13; Мк 14:3-9)

12 Пасха тіп үлүкүнге алты күн халғанда, Иисус Вифаний аалзар килген. Анда Иисустың өлімнең тірілдірген кізізі, Лазарь, чуртапчатхан. ²Иирде Иисусха чічең ниме тимнеп пиргеннер. Лазарь Иисуснаң паза пасха даа аалчыларынаң хада стол кистінде одырған. Марфа, тізең, оларға чічең ниме пирип, хайынған. ³Мария, пір литра* аарлығ миро хайахты* алып, Иисустың азахтарын сүртклебізіп, позының састарынаң чысхлабысхан.

* 12:3 Литра – грек тілінде 327 граммны таныхтапча.

* 12:3 Миро хайах арығ нард өзімінең иділедір.

Тура істіне миро хайахтың тадылығ чызы тол парған. ⁴Иисустың үгренчілерінің пірсі, Симонның оолғы Иуда Искариот, Иисусты садыбызарға сағын чөрчеткен кізі, теен:

– ⁵Пу миро хайахты үс чўс динарийге* садыбызып, ахчаны чох кізілерге үлебиспечен ме?

⁶Ол, чох кізілерге сағыссыраанынаңар нимес, че оғыр полғанынаңар, іди чоохтанған. Ол ахча чығчаң хапчыхты ал чөрчен, андар салған ахчалардаң, тізен, поэына удаа ахча алып алчаң.

⁷Иисус ағаа нандырған:

– Теңмеңер пу ипчее. Ол пу хайахты Мині чығчаң күнге чыып салған полған. ⁸Чох кізілер сірернің хыриңарда хачан даа поларлар. Че Мин сірернең хада хачандаа полбаспын.

⁹Иисустың мында полчатханын піл салып, Иисусты ла немес, че өлімнең тірлдірген Лазарьны даа көріп алар үчўн, көп иудейлер килген. ¹⁰⁻¹¹Иудейлернің аразында көп кізі, Лазарьның тірлгенін піл салып, улуғ абыстарны тасты, Иисусха киртін сыххан. Аннаңар улуғ абыстар Лазарьны даа өдірібізерге чарат салғаннар.

Иисус Иерусалимзер кірче

(Мф 21:1-11; Мк 11:1-11; Лк 19:28-40)

¹²Пазағы күн үлүкүнге чыылған чон, Иисустың Иерусалимзер килчеткенін ис салып, ¹³пальма ағастың салааларын тудынғлап алып, Ағаа удур сығып, хысхырысхан:

– Осанна!*

Хан Худайның адынаң Килчеткенге алғас ползын!

Ол Израиль ханы!

¹⁴Иисус, чиит эштекті таап, ағаа мўніп алған. Мының алнындох аннаңар Худай Пічиинде піди пазылған полған: ¹⁵«Хорыхпа, Сион тағның хызы – Иерусалим! Мына синің ханың, чиит эштекке мўніп алып, килче». ¹⁶Пастап үгренчілері, ниме полчатханын піл полбааннар, че соонаң, Иисус, тірліп, сабланызына читкенде ле, Иисустанар пазылған нимені паза ол сөстернің толғанын сағысха киргеннер. ¹⁷Иисуснаң хада полған кізілер Аның Лазарьны өлімнең тірлдіргенін паза хуюдаң хығыртханын

* 12:5 Пір динарий – пір кізінің пір күнге тоғынып алған чал ахказы.

* 12:13 Осанна! – Пу сөс еврей тілінең, ол «пісті арачыла» теені полча. Иди хан кізіні улуғлап удурлачаңнар.

киречілееннер. ¹⁸ Иисустың андағ хайхастығ нимені иткенін искенненер, чон Аны іди удурлаан.

– ¹⁹ Көріңер, пір дее ние ит полбинчабыс. Прай кізілер Аның соонча парчалар, – чоохтасханнар пос аразында фарисейлер.

Иисус Позының өлімінеңер чоохтапча

²⁰ Ұлүкүнде пазыраға килген кізілернің аразында гректер полғаннар. ²¹ Олар, Галилей чиріндегі Вифсаидадан килген Филиппсер пас киліп, айланғаннар:

– Филипп пиг, Иисусты көрерібіс килче.

²² Пу ниеденер Филипп, парып, Андрейге чоохтап пирген. Анаң Андрейнең Филипп ол сурынысты Иисусха читіргеннер.

– ²³ Кізі Оолғының сабланар тузы чит килді, – нандырған оларға Иисус. – ²⁴ Сынны сіерге чоохтапчам, пуғдай үрені, чирге түзіп, «өлбезе», чалғызан халадыр, че өл парза, көп үреннер ағыладыр. ²⁵ Позының тынына хынчатхан кізі аны чидір салар, че pozyның тынын пу чир үстүнде хырт көрчеткен кізі мөгі чуртастығ полар. ²⁶ Минің нымызыма чөрчеткен кізі Минің соомча парзын! Мин хайдабын, ол андох полар. Минің нымызыма чөрчеткен кізіні Пабам улуғлир. ²⁷ Амды Мин чочыныстығ сағыссырасха пастырчам! Ние Мин тіп поларбын? «Пабам! Осхыр Мині өлер тустаң!» тіп сурымим ма? Че Мин ол тустың үчүн пу чир үстүне килгем. ²⁸ Пабам! Позыңны сабландыр!

Андада тигірдең үн истілген:

– Сабландырғам, мыннаң мындар даа сабландырарбын.

²⁹ Аны истіп тұрған чонның піреелері «Күгүрт күзүреді», пасхалары, тізең, «Ангел Ағаа чоохтанды», тееннер.

– ³⁰ Ол үн Мағаа ниемес, сіерге тапсаан. ³¹ Амды прай чирге чарғы түсті. Сайтан, чирнің кнезі, мыннаң сүрдіртер. ³² Хачан Мині чирдең өөрледібісселер, прайзын Позымның соомча пардырарбын, – нандырған ол ниеме Иисус. ³³ (Иисус, хайдағ өлімнен өлерінеңер сизіндірерге сағынып, іди чоохтанған.)

– ³⁴ Моисей Чахиинан Мессий-Христос хачан даа өлбес тіп искебіс. Ноға син Кізі Оолғын өөрледібізерге кирек тіпчезің? Кемдір Ол, Кізі Оолғы? – чоохтанған Ағаа чон.

– ³⁵ Чарых сіернең хада ұр полбас. Чарых мындада, харасхы сіерге түспезін тіп, чарыхта чөріңер. Харасхыда чөрчеткен кізі

хайдар парчатханын пілбинче. ³⁶Чарых сірернең хадада, Анын ооллары полар үчүн, Чарыхха киртініңер, — чоохтанып ала, Иисус, хыйа пастырыбызып, чіде халған.

Чонның Иисусха киртінмеени

³⁷Иисус кізілернің көзіне нинче-нинче хайхас иткен дее полза, олар Ағаа киртінмееннер. ³⁸Ухаанчы Исайинің «Хан Худай! Пістең искен нимее кем киртінген? Худай Позының күзін кемге көзіткен?» тіп чоохтанған сөстері тол парарға кирек полғаннар. ³⁹Ноға олар киртін полбааннар? Исайи анзын мының алнындок чоохтаан полған:

⁴⁰«Характары көрбезін тіп,
чүректері сизінмесін тіп,
Худай пу чонның характарын чабысхан,
чүректерін, тізең, тас чіли, хатырыбысхан.
„Имненіп аларға Минзер айланмазыннар тіп,
піди иткем“, — тіпче Худай».

⁴¹Иисустың сабланызын көріп, Аннаңар чоохтапчадып, Исайи піди теен.

⁴²Пастыхтарның даа аразында Иисусха киртінчеткен кізі көп полған. Че олар, фарисейлердең хорығып, синагогадаң сүрдірібіспес үчүн, аннаңар көні чоохтабацаңнар. ⁴³Олар, кізілернің аразындағы сабланысха Худайдаң түскен сабланыстаң артых хынғаннаңар, піди хылынғаннар.

⁴⁴Иисус тыыда чоохтанған:

— Мағаа киртінчеткен кізі Мағаа нимес, че Мині Ысханға киртінче. ⁴⁵Мині көрчеткен кізі Мині Ысханны көрче. ⁴⁶Мин Чарыхпын. Мағаа киртінчеткен кізі харасхыда халбазын тіп, чир-чалбахсар килгем. ⁴⁷Минің сөзімні истіп, ондайымча полбинчатхан кізіні чарғылабинчам. Мин чир-чалбахты, чарғылирға нимес, арачылирға килгем. ⁴⁸Мині хыйа итчеткен, сөзімні чағын итпинчеткен кізее чарғычы пар. Минің чоохтаан сөзім аны түгенчі күнде чарғылир. ⁴⁹Мин Позым сағын таап алып чоохтанмаам, Мині ысхан Пабам ниме тирін паза ниме чоохтанарын чахаан. ⁵⁰Пабамның чахии мөгі чуртас полчатханын пілчем. Пабам Мағаа чоохтаан нимені искірчем.

Халғанчы иирдегі азыраныс

13 Пасха тіп ұлұкүн чағдап одырған. Иисус чир үстүнең Па-
 базынзар парар тузы чит килигенін пілген. Иисус чир-чал-
 бахта чуртапчатхан паза Позына киртінчеткен кізілерге хын-
 ған, амды, тізең, прай чүреенең оларға хынчатханын көзіт пир-
 ген. ²Иирде азыранчатхан тус полған. Сайтан Иуданың, Симон
 Искароттың оолғының, чүреене Иисусты садыбызар сағыс-
 ты кир салған полған. ³Иисус Пабазының прай ұлгүні Позына
 пирібіскенін пілген. Позының, Худайдаң киліп, Худайзар айла-
 нарын даа пілген. ⁴Прай пу нимені піліп, столдаң турып, тас-
 тындағы кип-азаан суурыбызып, чызынчах алып алып, хурча-
 ныбысхан. ⁵Аның соонаң чуунчаң ідіске суғ урып алып, үг-
 ренчілерінің азахтарын чууп, хурчанған чызынчахнаң чысхлаан.
⁶Симон-Пётрзар пас килгенде, анзы Ағаа тіпче:

– Хан-пигім! Син минің азахтарымны чуурға итчезің ме?

– ⁷Минің ниме итчеткенімні сағам син піл полбассың, че соонаң піліп аларзың, – нандырған ағаа Иисус.

– ⁸Мин азахтарымны Сағаа хачан даа чуғдыртпаспын, – тіпче Ағаа Пётр.

– Азахтарыңны чууп пирбезем, син паза Минің үгречім пол-
 бассың, – нандырған Иисус.

– ⁹Хан-пигім! Андағда азахтарымны ла нимес, че холларымын-
 даа, пазымны даа чууп пир, – тіпче Симон-Пётр.

– ¹⁰Чуунған кізі арығ, ағаа азахтарын на чууп пирерге кирек.
 Сірер дее арығзар, че прайзыңар нимес, – нандырған Иисус.

¹¹Ол Позын садыбызар кізіні пілген, аннаңар «Прайзыңар
 арығ нимессер» теен.

¹²Иисус, үгречілерінің азахтарын чууп салып, Позының кип
 азаан кизіп алып, пазох одыр салған. Анаң чоохтанған:

– Сірерге ниме ит пиргенімні піл полдыңар ба? ¹³Сірер Ми-
 ні Үгретчім паза Хан-пигім тіп адапчазар. Анзы орта. ¹⁴Мин,
 Хан-пигіңер паза үгретчіңер полчадып, сірернің азахтарыңны
 чууп пиргенде, сірер дее удур-төдір азахтарыңны чууп турарға ки-
 рексер. ¹⁵Мин сірерге көзіт пирдім, амды сірер дее, Мин иткен
 чіли, ит турыңар. ¹⁶Сынны сірерге чоохтапчам, нымысчы позы-
 ның ээзінең улуғ нимес, ызылған кізі позын ысхан кізідең улуғ
 нимес. ¹⁷Сірер, пу нимені пілчетсер паза толдырчатсар, часкалығ-
 зар. ¹⁸Сірернің прайларыңнаңар чоохтабинчам. Мин Позымның

таллап алған кизілерімні пілчем. Че «Миннең хада халас чеен кизи Миннең тоғыр парар» тіп, Худай Пічиинде пазылған сөстернің тол парары үчүн, піди поларға кирек. ¹⁹ Пу ниме пол парза, «Мин – Минмін» полчатханыма киртінерлерің үчүн, сірге амды, пу ниме полғалахха, чоохтапчам. ²⁰ Сынны сірге чоохтапчам, Минің ысхан кизімні удурлапчатхан кизи Мині удурлапча. Мині удурлапчатхан кизи, Мині ысхан Худайны удурлапча.

Иисус Позын садыбызар кизидеңер чоохтапча

(Мф 26:20-25; Мк 14:17-21; Лк 22:21-23)

²¹ Мыны чоохтап, Иисус, уғаа чүрексиніп, киречілеен:

– Сынны сірге чоохтапчам, сірернің пірси Мині садыбызар.

²² Кемнеңер чоохтапчатханын піл полбин, үгренчлери удур-төдір көріскеннер. ²³ Иисустың хынчатхан үгренчизи Аннаң хости одырған. ²⁴ Кемнеңер іди чоохтапчатханын Иисустаң сурзын тіп, Симон-Пётр ол үгренчее танығ пірибіскен.

²⁵ Андада ол, Иисуссар чағын полып, сурған:

– Хан-пигім, кемдір ол?

– ²⁶ Кемге халасты, сүртіп, пирербін, ол полар, – нандырған Иисус. Анаң, халас кизегін сүртіп, Симон Искарриоттың Иуда оолғына пірибіскен. ²⁷ Халасты пірибіскендөк, Иудаа сайтан кір парған.

– Итчен нимені табырах идібіс, – теен ағаа Иисус.

²⁸ Хада азыранчатханнарның пірдеези Аның ноға іди чоохтанғанын піл полбаан. ²⁹ Иудада ахча чығчаң хапчых полғаннар, піреелери Иисус ағаа үлүкүнге пірее кирек ниме ал пирерге алай чох кизилерге пірее ниме пирерге чахаан полар тіп сағын салғаннар.

³⁰ Иуда, халас кизегін алып, сах андох сых парыбысхан. Харасхы пол парған.

Удур-төдір хынызыңар

³¹ Ол сых парыбысханда, Иисус чоохтаан:

– Амды Кизи Оолғы сабланды, Аның сабланызы үчүн Худай даа сабланды. ³² Худай сабланза, Худай Позын даа, Кизи Оолғын даа сабландыра, сағамох Аны сабландыра. ³³ Харындастарым! Мағаа сірернен хада поларға үр халбады. Сірер Мині тілирзер, че иудейлерге чоохтаан нимені сірге дее чоохтап пирим: «Мин парчатхан чирзер сірер чит полбассар». ³⁴ Сірге наа чахығ

пирчем: удур-төдiр хынызынар. Мин сiрерге хынған чiли, сiрер дее iдöк удур-төдiр хынызынар. ³⁵Удур-төдiр хыныссаңар, Минiң үгренчiлерiм полчатханнарыңны прайзы пiлер.

Пётр Иисустаң хыйа поларынаңар ухаанчылапча

(Мф 26:31-35; Мк 14:27-31; Лк 22:31-34)

– ³⁶Хан-пигiм! Син хайдар парчазың? – сурған Иисустаң Симон-Пётр.

– Мин парчатхан чирзер амды соомча пар полбассың, че соонаң соомча парарзың, – нандырған Иисус.

– ³⁷Хан-пигiм! Ноға ам сооңча пар полбаспын? Мин Синiң үчүн öл парарға даа тимдебiн, – теен Пётр.

– ³⁸Син Минiң үчүн öл тее парарчыхсың ма? Сынны сағаа чоохтапчам, питук тапсаалаххаох, син Миннең үс хати хыйа улыбызарзың, – нандырған Иисус.

Иисус Худайзар чол полча

14 Иисус чооғын аннаң андар узаратхан:

– Сiрер сағыссырабаңар. Худайға киртiнiңер, Мағаа даа киртiнiңер. ²Пабамның туразында пöликтер көп. Андағ полбаан полза, «Сiрерге орын тимнирге парчам» тiп, Мин сiрерге чоохтирчыхпын ма? ³Парып, сiрерге орын тимнеп салып, нандыра айланып, Позымның полчатхан чирiмзер сiрернi алып аларбын. ⁴Минiң парчатхан чирiмнi паза андар апарчатхан чолны пiлчезер.

– ⁵Хан-пигiм! Синiң хайдар парчатханыңны даа пiлбинчеткенде, чолны хайдаң пiлербiс пiс? – сурған Иисустаң Фома.

– ⁶Чол, Сын паза чуртас – Минмiн. Мағаа киртiнчеткен кiзi ле Пабамзар пар полар, Мин чох пiрдеезi пар полбас. ⁷Минi пiлген ползаңар, Пабамны даа пiлерчiксер. Амды сiрер Аны пiлчезер дее, көрчезер дее.

– ⁸Хан-пигiм! Пiске Пабаны көзiт пир, аннаң пасха пiске пiр дее ниме кирек чоғыл, – теен Филипп.

⁹Иисус нандырған:

– Филипп, Мин сiрернең хада нинче-нинче тус пол салдым, син, тiзең, Минi ам даа пiлбинчезiң ме? Минi көрген кiзi, Пабамны даа көрген полча. Хайди син «Пiске Пабаны көзiт пир» тiпчезiң?! ¹⁰Минiң Пабамда полчатханыма, Пабамның, тiзең, Минде полчатханына, киртiнминчезiң ме? Сiрерге чоохтапчатхан сөзiмнi Мин Позым хынғанни чоохтабинчам. Минде полчатхан

Пабам Позының киректерін итче. ¹¹ Минің Пабамда паза Пабамның Минде полчатханына киртінінер. Киртінминчетсенер, иткен киректерімні көріп, киртінінер Мағаа. ¹² Сынны сіерге чоохтапчам, Мағаа киртінчеткен кізі Минің итчеткен киректерімні дее идер, Пабамзар парчатханымнаңар, аннаң даа көп идер. ¹³ Минің үгрөнчлерім полып, ниме дее сурзаңар, Пабамны Позымнаң хада саblandыраp үчүн, Мин аны толдыр турарбын. ¹⁴ Минің үгрөнчлерім полып, Миннең ниме дее сурзаңар, Мин аны толдыр турарбын.

Иисус Худай Худын пирердеңер чоохтапча

¹⁵ Мағаа хынчатсаңар, чахығларымны толдырыңар. ¹⁶ Мин Пабамнаң сурынаpбын, Ол, тізең, сіернең хада хачан даа полчаң, алныңарға турчаң пасха Турысчыны сіерге ыс пирер. ¹⁷ Ол Турысчы – Сынны искірчеткен Хут. Кізілер Аны, көрбинчеткеннерінеңер паза пілбинчеткеннерінеңер, постарына чағын ит полбинчалар. Сіерер Аны, чағын киpіп, постарында халғысханнарыңнаңар, пілчезер. ¹⁸ Мин сіерерні өкіс халғыспасын, сіерерзер нандыра айланарбын. ¹⁹ Түрче полза, чир-чалбах Мині паза көрбес, че сіерер, тізең, Минің чуртапчатханым үчүн, паза постарың чуртапчатханнарың үчүн, Мині көрерзер. ²⁰ Сах ол күн, Мин Пабамда, сіерер Минде, Мин дее сіерерде полчатханымны піліп аларзар. ²¹ Минің чахығларымны ал чөрчеткен паза толдырчатхан кізі Мағаа хынча. Мағаа хынчатхан кізее Пабам даа хынча. Мин дее ағаа хынаpбын паза Позымнаңар сизіндірербін.

– ²² Хан-пигім! Ноға Син чир-чалбахты сизіндірбин, пісті ле сизіндірерге итчезің? – сурған Иуда, че Искарриот Иуда нимес.

– ²³ Мағаа хынчатхан кізі Минің сөзімні толдыраp. Пабам ағаа хынаp, Пабамнаң Мин, тізең, аныңар киліп, анда аннаң хада чуртиpбыс, – нандырған Иисус. – ²⁴ Мағаа хынминчатхан кізі, Минің сөзімні толдырбинча. Сіерер исчеткен сөс Мини нимес, Мині ысхан Пабамни.

²⁵ Мин, сіерернең хада полчатханымдох, мыны чоохтаам. ²⁶ Пабам Худай Худын – Турысчыны – Минің орныма сіерерзер ызар. Ол сіерерні прай нимее үгрет салар, прай чоохтаан нимелерімні сағысха кирдірер. ²⁷ Чүреенерде амырны халғысчам, Позымның амыр чүреемні сіерерге пирчем. Мин, чир-чалбах пирчеткен чили, пирбинчем. Сағыссырабаңар паза хорыхпаңар! ²⁸ «Сіерердең парып, сіерерзерөк айланарбын» теен сөстерімні искезер.

Мағаа хынған ползаңар, «Мин Пабамзар парчам» теениме, өрінерзер. Пабам Миннең дее илбектеңер, өрініңер. ²⁹ Полар ниеденер азынада прай чоохтап пирдім. Полар ние пол парза, сірер Мағаа киртінерзер тіп, чоохтап пирдім. ³⁰ Чир-чалбахтың кнезі – сайтан – чағын, аннаңар Мағаа сірернең чоохтазарға ўр халбады. Аның Миннең устачаң ўлгүзі чоғыл. ³¹ Че Пабама хынчатханымны паза Аның чахаан ниемелерін итчеткенімні чир-чалбах пілзін.

Турыңар, мыннаң параңар.

Иисус – сын виноградтың төзі паза салаалары

15 Мин сын виноградтың төзі полчам, Пабам, тізең, виноград өскірчеткені полча. ² Ол Миндегі чистек пирбинчеткен полған на салааны кизібісче, чистек өсчоткен полған на салааны, тізең, улам көп чистек пирзін тіп, арығлапча. ³ Минің ўгредии-ме киртінчеткеннерің ўчўн, сірер амды арығзар. ⁴ Мыннаң мындар даа киртініңер Мағаа, Мин дее сірерде полим. Төс чох салаа чистек пирбес, сірер дее ідөк, Мин чох, чистек пирбессер. ⁵ Мин Төзібін, сірер, тізең, салаалары полчазар. Кем Минде полча паза кемде Мин полчам, ол чистек пирче. Мин чох сірер пір дее ние ит полбассар. ⁶ Мағаа киртінминчеткен кизі, чистек пирбинчеткен салаа чили, тасталар паза хурир. Андағ салааларны, чыып алып, отха тастабысчалар, олар, тізең, көй парчалар. ⁷ Сірер Мағаа киртінзеңер, Минің сөзімні толдыр турзаңар, андада ние дее сурыңар – Пабам аны сірерге пирер. ⁸ Сірер, көп чистек пиріп, Минің ўгренчілерім пол парзаңар, Пабамны саblandырарзар.

Иисустың хынған ўгренчілері полып, удур-төдір хынызыңар

⁹ Мин сірерге, Пабам Мағаа хынған чили, хынчам. Минің хынғаннарым полыңар. ¹⁰ Мин, Пабамның чахығларын толдырып, Аның хынызында полчам, сірер дее ідөк, чахығларымны толдырзаңар, Минің хынғаннарым поларзар. ¹¹ Минің өрінізім сірерни ползын, мыны сірерге өріністерің толдыра ползын тіп чоохтадым.

¹² Мына Минің чахиим: Мин сірерге хынған чили, удур-төдір хынызыңар. ¹³ Арғыстарының ўчўн поэның тынын пирерге тимде полғаннаң артых хыныс чоғыл. ¹⁴ Сірер, Мин чахаан ниемелерні толдыр турзаңар, Минің арғыстарым поларзар. ¹⁵ Мин сірерні ниемысчыларым тіп паза адабинчам. Ниемысчы кизі ээзінің

иткен нимелерін пілбес. Мин, сірерні арғыстарым тіп адап, Па-
бамнаң искен прай нимелерні сірге чоохтап пирдім. ¹⁶ Сіре-
р Мині таллап албаазар, Мин сірерні таллап алғам. Сіре-
рні, чон-
зар парып, мөгі туза итсіннер тіп турғысхам. Прай пу нимелерні
идіп, Минің үгречілерім ползанаң, Пабамнаң ниме дее сурза-
нар, Ол сірге аны пирер. ¹⁷ Удур-төдір хынызыңар тіп, чахып-
чам сірге.

*Худайға киртінминчеткен кізілер
Иисустың үгречілерін хырт көрчелер*

¹⁸ Чир-чалбахтағы кізілер сірерні хырт көрчетселер, пілінер,
сірерден пурун олар Мині хырт көргеннер. ¹⁹ Сіре-
р чир-чалбах-
тағы кізілер полған ползанаң, андада чир-чалбах сірге хынар-
чых. Че сіре-
р чир-чалбахтаң нимессер, Мин сірерні чир-чал-
бахтаң таллап алғаннаңар, чир-чалбахтағы кізілер сірерні хырт
көрчелер. ²⁰ Сірге чоохтаан сөзімні ундутпаңар: «Нымысчы
позының ээзінең улуғ полбинча». Мині өдірге иткеннерінде,
сірерні дее өдірге идерлер. Минің сөзімні толдырғанда, сіре-
рнің сөзіңерні дее толдырлар. ²¹ Мині Кем ысханын пілбинчет-
кеннерінеңер, сіре-
р Минің үгречілерім полчатханнаңарың үчүн,
олар сірге чабал идерлер. ²² Мин, оларзар киліп, чоохтаспаан
ползам, олар, Мині постарына чағын итпееннері үчүн, пыролығ
полбасчыхтар. Че Мин, оларзар киліп, чоохтасхам, аннаңар ам-
ды олар постарының чазыхтары үчүн ахтан полбастар. ²³ Мині
хырт көрчеткен кізі Пабамны даа хырт көрче. ²⁴ Мин оларның
аразында пір дее кізі ит полбас нимелерні итпеен ползам, олар
пыролығ полбасчыхтар. Амды, тізең, олар, Минің иткен ниме-
лерімні көріп, Мині дее, Пабамны даа хырт көрчелер. ²⁵ Олар-
ның Чахиинда «Мині тиктең не хырт көрчелер» тіп пазылған
сөстерінің тол парары үчүн, іди пол парарға кирек. ²⁶ Пабамнаң
сірерзер Турысчыны ызарбын. Пабамнаң сыххан паза сынны
чоохтапчатхан Хут — Турысчы — килзе, Ол Миннеңер киречілір.
²⁷ Сіре-
р дее, Миннең хада пастағызынаңоң сығара полғаннаңарың
үчүн, Миннеңер киречілірзер.

16 Мин мыны сірге ікінчлеске пастырбазыннар тіп чоох-
тадым. ² Сіре-
рні синагогалардаң сығара сүрерлер. Сіре-
рні өдірчеткен полған на кізі поэның киреенең Худайға чаксы ит-
чем тіп сағынар. Андағ тус чағдапча. ³ Олар, Пабамны даа, Мині

дее пілбееннеңер, іди идерлер. ⁴Ол тус читсе, пу нимеденер сірерге чоохтаанымны сағысха кирерлерің үчүн чоохтадым. Мин, пастап сірернең хада полғанымнаңар, пу нимеденер чоохтабаан полғам. ⁵Амды, тізең, Мині пеер ысхан Пабамзар нандыра парчам. Сірернің пірдеезі, «Хайдар парчазың?» тіп, Миннен сурбинча. ⁶Мин сірерге чоохтаан нименің үчүн, чүректеріңе сағысырас тол парды. ⁷Че Мин сынны сірерге чоохтапчам, Минің парчатханым, сірерге чахсаа полар. Мин парбазам, тізең, Турысчы сірерзер килбес. Мин, парып, Аны сірерзер ызарбын. ⁸Турысчы, киліп, кізілернің чазыхтарынаңар, Минің орта иткенімнеңер паза чарғыдаңар саба сағынчатханнарынаңар кізілерге киречілир: ⁹Ол оларға, Мағаа киртінминчеткеннеріненер, чазыхтың полчатханнарын көзіт пирер. ¹⁰Пабамзар парчатханым паза кізілернің пірдеезі Мині көр полбазы Минің орта үгретчеткенімні көзітчелер. Пу нимені кізілерге Турысчы көзіт пирер. ¹¹Ол оларға, чир-чалбахтың кнезін – сайтанны – чарғылап, Худайның чарғызын көзіт пирер.

¹²Мин сағам көп ниме чоохтап пирерчікпін, че сірер аны амды онарбассар. ¹³Сынны чоохтапчатхан Хут, киліп, сірерні сын ниме үгредер. Ол чоохтир ниме аның поэның сағызынаң полбас, Худайдаң искен нимені паза полар нимеденер сірерге чоохтап пирер. ¹⁴Ол, Минің сөзімні алып, сірерге читірет. Иди идіп, Мині сабландыр салар. ¹⁵Пабамда пар ниме прай Мини. Аннаңар «Ол Миннең искен нимені сірерге чоохтап пирер» тідім.

Өрініс паза чобағ

¹⁶Пабамзар парчатханымнаңар, түрче полза, сірер Мині паза көрбессер, че соонаң пазох көрерзер.

¹⁷Аның үгречілерінің хай піреезі удур-төдір сурғаннар:

– «Түрче полза, сірер Мині көрбессер, че соонаң пазох көрерзер» паза «Мин Пабамзар парчам» тіп, ниме тирге иткен полчаң? ¹⁸«Түрче полза» – ниме теені полчаң? Пілчеө чоғыл, нимеденер Ол іди чоохтанча!

¹⁹Иисус, оларның ниме суарға итчеткеннерін көріп, чоохтаан:

– «Түрче полза, сірер Мині көрбессер, че соонаң Мині пазох көрерзер» тіп чоохтанчатханымнаңар удур-төдір сурастырғласчазар ба? ²⁰Сынны сірерге чоохтапчам, сірер ылғап, сыхтирзар, чир-чалбах, тізең, өрінер. Сірер хомзынарзар, сірернің хомзынызыңар, тізең, өрініске айланар. ²¹Ипчі кізі, тузы чидіп, пала

таапчатса, ирееленче. Паланы төрідіп алза, чир-чарыхха наа кізі килгенненер, өрінгеніне ирееленгенін ундуп салча. ²² Сіерер дее сағам сағыссырастазар. Мин сіерернең хатап көрізербін, андада сіерер өрінерзер. Ол өріністі сіерердең пірдеези пылас полбас. ²³ Ол күнде сіерер Миннең пір дее ниме сурастырбассар. Сынны сіерерге чоохтапчам, Минің үгрэнчїлерїм улып, Пабамнаң ниме дее сурзаңар, аны сіерерге пирер. ²⁴ Амға теере Минің үгрэнчїлерїм улып, пір дее ниме сурбаазар. Сїерернїң өрїністерїң толдыра полар үчўн, сурыңар, улып аларзар.

Иисус чир-чалбахты чиңип алча

²⁵ Амға теере Мин сіерернең кип-чоохтарнаң чоохтасхам, амды, тізең, Пабамнаңар кип-чоохтарнаң нимес, че көні чоохтир тузым чағдапча. ²⁶⁻²⁷ Мағаа хынчатханнарың үчўн, Минің Худайдаң килгенїме киртїнчеткеннерїң үчўн, Пабам сіерерге хынча. Аннаңар ол күн сіерер, Минің үгрэнчїлерїм улып, постарың Аннаң сурыңарзар. Мағаа сіерернїң үчўн Пабамнаң сурыңарға паза кирек чоғыл. ²⁸ Мин, Пабамнаң сығып, чир үстўнзер килгем. Амды пазох, чир үстўн халғызып, Пабамзар парчам.

²⁹ Үгрэнчїлерї Иисусха тееннер:

– Амды Син, кип-чоохтарнаң чоохтабин, көні чоохтапчазың.

³⁰ Амды Синің прай нименї көрчеткенїннї паза Синнең ниме сурыңарыбысты азынада пїлчеткенїннї оңнадыбыс. Аннаңар Худайдаң түскенїне киртїнчебіс.

³¹ Иисус оларға нандырған:

– Амды киртїндїер бе? ³² Сїерернїң, Минї чалғызан тастап, та-раза халар тузыңар чағдап одыр, чағдап таа килдї. Че Мин чалғызан нимеспїн, Пабам Миннең хада. ³³ Мыны сіерерге Миннең амырны алзыңнар тїп чоохтадым. Чир-чалбахта сіерернї чобағ сахтапча, че пик тудыңар: Мин пу чир-чалбахты чиңип алдым.

Иисус Пабазынаң үгрэнчїлерї үчўн сурыңча

17 Пу сїостернїң соонда Иисус, тигїрзер көрїбізїп, чоохтанған: – Пабам! Тус чит килдї. Оолғың Синї сабландырар үчўн, Оолғыңны сабландыр. ² Син Ағаа прай кїзілернең устирға ўлгї пиргенненер, Ол даа Синің Ағаа пирген прай кїзілерїне мїгї чуртас пирер. ³ Мїгї чуртас Синї – чалғыс сын Худайны – паза Син ысхан Иисус Мессий-Христос полчатханын пїлчеткенї полча. ⁴ Мағаа ит саларға чахаан нимелерїннї толдыр салып,

Сині чир үстүнде саblandырдым. ⁵ Амды Син, Пабам, саblанызыннан Мини саblandыр. Ол саblаныс, чир үстү чайалгалахтох, Синнең хада полғанымдох, Мيني полған.

⁶ Чир-чалбахтаң таллап, Мағаа пирген кизилеріңе Синнеңер чоохтаам. Олар Сини полғаннар, Мағаа пирілгеннер паза Синің сөзіңні толдырғаннар. ⁷⁻⁸ Синнең алған сөзіңні таллап пирген кизилеріңе читіргем, олар, сөзіңні алып алып, сынап Синнең килгенімні піліп алғаннар паза Мини ысханыңа киртінгеннер. Аннаңар амды олар Мағаа пирілген прай нименің сыннан Синнең килгенін піліп алдылар.

⁹ Мин оларның үчүн сурынчам. Прай чир-чалбахтың үчүн нимес, че Синің Мағаа пирген кизилеріңнең не үчүн, оларның Сини полчатханнарынаңар, сурынчам. ¹⁰ Минің прай нимем Сини, Синің прай ниең Мيني. Олар мині саblandырғаннар. ¹¹ Мин амды чир-чалбахта нимеспін, че олар чир-чалбахталар. Мин, тізең, Синзер парчам. Ах-арың Пабам! Пізөк чили, пір кизи осхас ползыннар тіп, Позыңның күзіңнең Мағаа пирген кизилерні хайраллап хал. ¹² Мин оларнаң хада чир үстүнде полғанда, оларны, Мағаа пиргеннеріңні, Синің күзіңнең хайраллап халғам. Худай Пічиинде пазыл парғаны толзын тіп, Мини садар кизидең — «өлімге салылған оолдаң» — пасхазын, пирдеезін чидірбеєм. ¹³ Амды Мин Синзер парчам. Олар даа өрінізімні Миннең үлессіннер тіп, сағам Позым чир үстүндеде мыны чоохтапчам. ¹⁴ Мин оларға Синің сөзіңні читіргем, че Мин дее, олар даа пу чир-чалбахти полбааннарынаңар, чир-чалбахтағы кизилер оларны хырт көргеннер. ¹⁵ Оларны чир-чалбахтаң алып аларыңнаңар нимес, че хомай киректердең* хайраллап аларыңнаңар сурынчам. ¹⁶ Олар, Минөк чили, пу чир-чалбахтаң ниместер. ¹⁷ Оларны, Позыңа чарып алып, Сын нимее үгредіп, арың ит. Синің сөзің Сын. ¹⁸ Син Мини чир-чалбахсар ысхан чили, Мин дее оларны чир-чалбахтағы чоннарзар ысхам. ¹⁹ Олар, Сынны піліп, Сини ползыннар тіп, оларның үчүн Позымны Синің хольна пирчем.

²⁰ Мин оларның на үчүн нимес, че оларның сөстері хоостыра Мағаа киртінер кизилернің үчүн сурынчам. ²¹ Чир-чалбах Синің Мини ысханыңа киртінзін тіп, прайзы пір кизи осхас ползын: Пабам, Синің Минде полчатханың, Минің Синде полчатханым

* 17:15 «Хомай киректер» теен сөстерні грек тілінде «чабал» тіп оңнирға чарир. «Чабал» сөснең грек тілінде пиреде сайтанны адапчалар.

чили, олар даа Писте ползыннар тіп сурынчам. ²² Олар, Пізök чили, пір кізі осхас ползыннар тіп, Синің Мағаа пирген сабланызыңны оларға пиргем. ²³ Олар прайзы пір ле кізі осхас чарылбас ползыннар тіп, Мин оларда полим, Син, тізең, Минде пол. Андада оларға, Мағаа чили, хынчатханыңны паза Мині ысханыңны чир-чалбах пілер. ²⁴ Пабам! Мағаа пирген кізілерің Синің полчатхан чирімде Миннең хада ползыннар тіп сурынчам. Чир-чайаан чайалғалахтох, Мағаа хынғаныңнаңар, Син Мағаа сабланызыңны пиргезің. Пу сабланысты даа оларға көзідерге сурынчам. ²⁵ Орта нимее хынчатхан Пабам! Чир үстү Сині пілбинче, че Мин Сині пілчем. Мині ысханыңны даа Мағаа пирген кізілерің пілчелер. ²⁶ Мағаа хынған хынызың оларның чүректерінде ползын, Мин дее оларда полим тіп, Синнеңер оларға чоохтаам. Мыннаң мындар даа чоохтирбын.

Иуда Иисусты садыбысча

(Мф 26:47-56; Мк 14:43-50; Лк 22:47-53)

18 Иисус, мыны чоохтап, үгренчілерінең хада Кедрон суу-чахты кизіп, садсар кіре халған. ² Мында Иисус үгренчілерінең удаа тоғасчаң, аннаңар Иисусты садарға итчеткен Иуда даа пу орынны пілген. ³ Иуда андар Рим чаачыларын, идök улуғ абыстарның паза фарисейлернің ысхан храм хадағчыларын ағыл килген. Олар чарытхылығ паза тиріліг полғаннар. ⁴ Иисус, Позиңаң ниме поларын прай пілген дее полза, алнынзар сығып, олардаң сурған:

– Кемні тілепчезер?

– ⁵ Назареттең сыххан Иисусты, – нандырғаннар чаачылар.

– «Минмін», – теен Иисус.

Аны садыбысхан Иуда даа оларнаң хада турған. ⁶ Иисус «Минмін» теенде, олар, төдір пазып, чирге түскеннер.

– ⁷ Кемні тілепчезер? – хатап сурған Иисус.

– Назареттең сыххан Иисусты, – нандырғаннар чаачылар.

– ⁸ Тіпчем сірге «Минмін». Мині тілепчетсенер, Миннең пасхаларын поэдыбызыңар, – теен Иисус.

⁹ «Синің Мағаа пиргеннеріңнің пірдеезін чідірбеем» теен сөстерінің тол парары кирек полғаннаңар, Иисус иди теен.

¹⁰ Симон-Пётрның хылызы пар полған, ол, аны сығар киліп, иң улуғ абыстың нымысчызының оң хулаан үзе сабысхан. Нымысчының ады Малх полған.

– ¹¹Хылызыңны нандыра сух сал! Пабамның Мағаа пирген үлүс чірчезінең іспим ме? – теен Пётрға Иисус.

¹²Андада Рим чаачыларының пазы, чаачылар паза храм хадағчылары Иисусты, хаап алып, палғабысханнар. ¹³Пастап Иисусты алында иң улуғ абыс полған Анназар*, ол чыл иң улуғ абыс полчатхан Кайафаның хастынзар, апарғаннар. ¹⁴Кайафа, прай чон өлгенче, пір кізі үреп парза, чахсы поларчых тіп, иудейлерге чөп пирген кізі полған.

Пётр Иисустаң хыйа полыбысча

(Мф 26:69-70; Мк 14:66-68; Лк 22:55-57)

¹⁵Иисустың соонча, Симон-Пётрдаң пасха, ам даа пір үгрэнчі парған. Ол үгрэнчі, иң улуғ абысха таныс полғаннаңар, абыстың туразының сидені істінзер Иисустың соонча кірген. ¹⁶Пётр, тізең, сиденнің тастында тур халған. Иң улуғ абысха таныс үгрэнчі, ізік хадарчаң ипчінең чоохтазып, Пётрны істінзер кир килген. ¹⁷Ізік хадарчаң нымысчы ипчі Пётрға теен:

– Син Иисустың үгрэнчілерінің пірсі нимессің ме?

– Чох, – нандырған Пётр.

¹⁸Соох полғаннаңар, нымысчылар паза хадағчылар, от одыныбызып, от хыринда турып, чылынғаннар. Пётр даа, оларнаң хада турып, чылынған.

Иң улуғ абыс Иисустаң сурағ итче

(Мф 26:59-66; Мк 14:55-64; Лк 22:66-71)

¹⁹Иң улуғ абыс Иисустаң үгрэдииненер паза үгрэнчілеріненер сурастырған.

²⁰Иисус ағаа піди нандырған:

– Мин кізілерге прай нимені чазырбин чоохтаам. Прай иудейлер чөрчен синагогаларда паза Иерусалим храмында сыбыра үгреткем. Пір дее нимее харанға үгретпеем. ²¹Ноға Миннең сурчазың? Минің чоохтаан нимелерімненер Мині искен кізілердең сур. Нимеденер чоохтаанымны олар пілчелер.

²²Ол іди теенде, хыринда турчатхан хадағчыларның пірсі, Аны наағынаң сабызып, теен:

* 18:13 Кайафа Рим үлгүзі турғысхан иң улуғ абыс полған. Че, аның алнын-да иң улуғ абыс Анна полғаннаңар, чон иң улуғ абысха Аннаны саначаң. Иоанн даа пу пастагда Аннаны иң улуғ абыс тіп адапча.

– Хайди полып, улуғ абысха піди нандырчазың?

– ²³ Мин хомай чоохтанған ползам, саба чоохтанғанымны көзіт пир. Орта чоохтанған ползам, ноға Мини саапчазың? – нандырған Иисус.

²⁴ Анна палғат салған Иисусты Кайафазар, иң улуғ абыссар, ызыбысхан.

Пётр Иисустаң хатап хыйа полыбысча

²⁵ Симон-Пётр, турып, чылынчатхан.

– Син аның үгренчлерінің пірсі нимессің ме? – сурғаннар аннаң.

– Чох, – нандырған Пётр.

²⁶ Иң улуғ абыстың нымысчыларының пірсі, Пётрға хулаан үзе саптыртхан кізінің туғаны, сурған:

– Мин садта Иисуснаң хада сині көргем нимес пе?

– ²⁷ Чох, – пазох нандырған Пётр.

Сах андох питук тапсабысхан.

Рим настығы – Пилат – Иисустаң сурағ итче

(Мф 27:1-2, 11-31; Мк 15:1-20; Лк 23:1-5, 13-25)

²⁸ Иртен иртөк Иисусты Кайафадаң Пилаттың өргезінзер апарғаннар. Пасха тіп үлүкүннің чиизін чиирге чарадылзын тіп, иудейлернің киртініс кибірлеріне тоғыр полбас үчүн*, иудей пастыхтары Пилаттың туразынзар кірбееннер.

²⁹ Пилат, оларзар сығып, сурған:

– Пу кізіні нименің үчүн пыролапчазар?

– ³⁰ Ол сайбағчы полбаан полза, Аны синзер ағылбасчыхпыс, – нандырғаннар иудей пастыхтары.

– ³¹ Сіпер аны, мыннаң апарып, постарыңның чахиңар хоостыра чарғылаңар, – теен Пилат.

– Рим чарғы-чахии хоостыра кізіні өлімге чарғылаңаң пір дее үлгүбіс чоғыл, – нандырғаннар иудей пастыхтары.

³² Иисустың хайдағ өлімнең өл парарынаңар чоохтаан сөстерінің тол парары үчүн, мындағ чоох пол парған.

* 18:28 «Иудейлернің киртініс кибірлеріне тоғыр полбас үчүн» сөстер «кірленмеске» теені полча. Иудей полбааннарға чағын кірген иудейлер киртініс саринаң кірлен парған поладырлар. Андағ кізілерге Пасха тіп пайрамны үлүкүннирге чарадылбачаң.

³³ Андада Пилат, өргезер кіріп, Иисусты хығыртыбысхан.

– Синзін ме, Иудей ханы? – сурған Иисустаң Пилат.

– ³⁴ Мыны позың сағынып чоохтанчазың ма алай пасхалары Минненер чоохтап пирділер бе? – нандырған Иисус.

– ³⁵ Мин иудейбін ме? Синің чоңың паза улуғ абыстар сини холыма пирібіскеннер. Ниме ит салғазың? – сурған Пилат.

– ³⁶ Минің хан-чирім пу чир үстүнде нимес. Хан-чирім пу чир үстүнде полған полза, нымысчыларым, Мині иудейлерге пирбес үчүн, алныма турарчыктар. Че хан-чирім – чир үстүнде нимес, – нандырған Иисус.

– ³⁷ Андағда син ханзың, андағ нимес пе? – сурған Пилат.

– Син Мині «Хан» тидің. Мин кізілерні сын үгредігнең таныстырарға төреем, пу нименің үчүн чир-чалбахсар килгем. Сын үгредігні пілчеткен полған на кізі Минің үнімні исче, – нандырған Иисус.

– ³⁸ Сын үгредігні кем пілтір? – тіп, Пилат, иудейлерзер хатап сығып, оларға чоохтанған:

– Анда пір дее пыро таппадым. ³⁹ Сіерернің мындағ кибір пар: Пасха тіп үлүкүнде сіерерге піреезін позыдарға кирекпін. Пу иудейлер ханын позыт пирим ме?

– ⁴⁰ Аны нимес, Варавваны! – хысхыр сыххан прайзы. Варавва, тізең, хасхы полған.

19 Андада Пилат Иисусты хамчынаң чыртарға чыхығ пирібіскен. ² Ханны чіли тонандыраачых полып, чаачылар, хазалчых харағанны іскітті үріп алып, Аның пазына кизірт салып, узун хызыл көгенек кизіртбіскеннер:

– ³ Изен ползын, Иудей ханы! – хысхырғаннар Ағаа.

Иди хысхырып, Аны сырайынаң сапханнар. ⁴ Пилат, пазох сых киліп, кізілерге чоохтаан:

– Аны сіерернің алныңарға, прайзы пілзін тіп, сығарчам. Анда пір дее пыро таппадым.

⁵ Аңаң Иисус хараған үрімніг паза хызыл көгенектіг сых килген.

– Мына ол кізі! – теен оларға Пилат.

⁶ Улуғ абыстар паза хадағчылар, Аны көр салып, хысхыр сыхханнар:

– Кіреске хазап саларға аны, хазап саларға аны!

– Постарың Аны, апарып, кіреске хазаңар. Мин пір дее пыро анда таппадым, – теен Пилат.

– ⁷Пісте Моисей Чахии пар. Ол Чахиибыс хоостыра позын Худай Оолғына сананчатхан кізі ол парарға кирек, – нандырганнар иудейлер.

⁸Пилат, ол сөстерні истіп, хорых парып, ⁹өргезер нандыра кір парыбысхан.

– Хайдаңзың син? – сурған ол, че Иисус ағаа нандырбаан.

– ¹⁰Мағаа нандыраға хынминчазың ма? Сині кіреске хазап салар алай позыдыбызар үлгүмнің парып пілбинчезің ме? – сурған Пилат.

– ¹¹Сағаа Худайдан пирілбеен полза, Мині чарғылачаң пір дее үлгүң чох поларчых. Мині садыбысхан кізілернің чазығы синің чазығыннан улуғ, – нандырған Иисус.

Пилат чарғы итче

¹²Иди чоохтасхан соонаң, Пилат Аны позыдыбызарға харасхан. Че иудейлер хысхырысханнар:

– Син аны позыдыбыссаң, Рим хағанына арғыс полбассың. Кем позын хан итче, ол хағанға ыырчы полча.

¹³Пилат, пу сөстерні искендөк, Иисусты тасхар сығарыбызып, позы чарғычының одырчығына одыр салған. Ол одырчых «Таснаң чапхан чирде» алай ба еврей тілінең «Гаввафа» тіп адалған орында турған. ¹⁴(Пасха тіп үлүкүн алнында, пятницада, күн ортызы полған*.) Пилат иудейлерге теен:

– Мына сірернің ханыңар!

– ¹⁵Чох ит, кіреске хазат аны! – пазох хысхырысханнар олар.

– Хайди мин сірернің ханыңарны хазап саларбын? – сурған Пилат.

– Пістің Рим хағанынаң пасха хан чоғыл, – нандырғаннар улуғ абыстар.

¹⁶Андада Пилат оларға Иисусты кіреске хазирға пирібіскен. Иудейлер Иисусты хазирға апарғаннар.

Иисусты кіреске хазапчалар

(Мф 27:32-44; Мк 15:21-32; Лк 23:26-43)

¹⁷Иисус, Позының кірезін апарып, «Хуу Пас» алай еврей тілінде «Голгофа» тіп орынзар сыххан. ¹⁸Анда олар Иисусты кіреске

* ^{19:14} Грек пічіктерінде «күн ортызы» сөстернің орнына «алты час» тіп пазыл парған. Пісте пу сөстер «күнөрте он ікі часха» килісче.

хазап салғаннар. Аннаң пасха ам даа ікі кізіні, пірсін – сол саринда, ікінчизін – оң саринда, Иисусты ортызында хазап салғаннар. ¹⁹Пилат, тізең, «Пу Назареттең сыххан Иисус, Иудей ханы» тіп чардыда пастырып, кіреске хазатыр салған. ²⁰Иисус кіреске хазаттыртхан орын саардаң ырах полбааннаңар, пу пічікті көп иудей хығырған. Ол пічік еврей, грек, Рим тіллерінен пазылған полған. ²¹Иудейлернің улуғ абыстары Пилатха чоохтанғаннар:

– «Иудей ханы» тіп паспа, «Позын „Мин Иудей ханыбын“ тіді» тіп пас сал.

– ²²Хайди пас салғам, идök пазылых ползын, – нандырған Пилат.

Чаачылар Иисустың кип-азаан үлесчелер

²³Чаачылар, Иисусты кіреске хазап салған соонда, Аның кип-азахтарын алып, полған на чаачаа пірер чардыхтаң киліссін тіп, төрт чара үлезіп алғаннар. Узун көгенее халған. Ол, тігілбин, пүкүлее соғылған полған.

– ²⁴Піс, аны чара тали тартпін, тас тастап, үлүс кемге түзерін көр көреңер. Үлүс кемге түзер, ани полар, – чоохтасханнар постары аразында чаачылар.

«Кип-азаамны постарының аразында үлескеннер, көгенеемні, үлезіп, үлүске тас тастааннар» тіп, Худай Пічиинде пазылғаны тол парарға кирек полған. Чаачылар сах іди иткеннер.

²⁵Иисустың кірези хыринда Аның ічезі, ічезінің чачазы, идök Клеопаның ипчізі Мария паза Мария Магдалина турғаннар. ²⁶Иисус, ічезін паза аннаң хости турчатхан Позының хынған үгренчизін көр салып, ічезіне теен:

– Ипчі кізі. Пу синін оолғың.

²⁷Анаң үгренчізіне теен:

– Пу синің ічең!

Аннаң сығара ол үгренчі Иисустың ічезін позынзар алып алған.

Иисус тоозыл парча

(Мф 27:45-56; Мк 15:33-41; Лк 23:44-49)

²⁸Аның соонаң Иисус, прай нименің тол парғанын, көріп, Худай Пічиинде пазылғаны тол парзын тіп:

– Сухсапчам, – тіп чоохтанған.

²⁹ Мында ідіске толдыра аарлығ нимес араға пар полған. Чаачылар, сүбүректі арағада өллеп алып, анаң аны иссоп* салаазына хаптырып, Иисустың ирнілерінзер сунғаннар. ³⁰ Иисус, арағаны сорып, чоохтанған:

– Полчаң ниме пол парды!

Анаң, пазын түзірібізіп, үреп парған.

³¹ Ол күн пятница полғаннаңар, субботада, тізең, улуғ үлүкүн полып, иудейлер, кіреске хазаттыртханнарның сөөктерін суббота күнге халғыспасха тіп, Пилаттаң, оларның чодаларын сыы саап*, кірестердең түзірерге сурынғаннар. ³² Чаачылар киліп, Иисуснаң хада хазаттыртхан кізілернің, пастап пірсінің, анаң ікінчізінің чодаларын сыы сабысханнар. ³³ Иисуссар пас киліп, Аның үреп парғанын көріп, чодаларын сыы саппааннар. ³⁴ Че чаачыларның пірсі Аның хабырғазын чыданаң сазыбысхан, андартын ханнаң суғ ах сыххан.

³⁵ Пу нимені позы көрген кізі сірерге, киртін сыхсыннар тіп, прай чоохтап пирген. Аның чооғы сын. Ол сынны чоохтапчатханын пілче.

³⁶ Худай Пічиинде «Аның сөөгі сыы сабылбас» тіп пазылғаны тол парар үчүн, пу ниме полған. ³⁷ Худай Пічиинде хоза піди пазылған: «Чыданаң састырған кізіні көрерлер».

Иисусты чыып салчалар

(Мф 27:57-61; Мк 15:42-47; Лк 23:50-56)

³⁸ Аримафей саардаң сыххан Иосиф, иудей пастыхтарынаң хорыхханнаңар, Иисустың чазыт үгренчізі полған. Иисус үреен соонда ол Пилаттаң Иисустың сөөгін суурып аларға сурынған. Пилат чаратхан. Иосиф, парып, Иисустың сөөгін кірестең суурыбысхан. ³⁹ Никодим дее килген. Ол хақан-да Иисуссар хараазын кил парған полған. Амды ол пір чүс литра* алоэ паза смирна хайағынаң иділген порағны ағыл килген. ⁴⁰ Анаң олар, иудейлер

* 19:29 Иссоп – пу өзімнің салаазынаң чазых үчүн тайығ итчетсе, тузаланчаңнар. Тайыға салылған малның ханын кізізер тамчыладар үчүн, иссоптың салааларын, ханда өллеп, хахти сапчаңнар.

* 19:31 Кіреске хазаттыртхан кізее тынарға сидік поладыр. Тын хабынар үчүн, кізі, пірееде сөөлініп, улуғ тынадыр, че чодазын сыы саптыртхан кізі сөөлін полбинча. Тын хабын полбаан кізі табырах үреп парча.

* 19:39 Пір чүс литра отыс килограммча полған.

кибірі хоостыра, Иисустың сөөгін хайахнаң сүртілген исенн ораабысханнар. ⁴¹ Иисус кіреске хазаттыртхан орынның хыриндағы садта пір дее кизи чығбаан наа хую пар полған. ⁴² Пятница күн полған. Иудейлернің үлүкүни чағдапчатханнаңар паза ол хую чағын полғаннаңар, Иисусты анда чыып салғаннар.

Иисустың сөөгi чох пол парча

(Мф 28:1-10; Мк 16:1-8; Лк 24:1-12)

20 Неделяның пастағы күнінде, позырахта, Мария Магдалина, ирген харасхыдох хуюзар киліп, көрзе, хуюны пазыр салған тас хыйа іділ партыр. ² Мария, Симон-Пётрзар паза Иисустың хынчаң үгренчизинзер чүгүр парып, теен:

– Хан-пигибістің сөөгін хуюдаң кемнер-де апарыбыстырлар, хайдар иткеннерін, тізең, пілбинчебіс.

³ Сах андох Пётр пір үгренчінең хада, тасхар сығып, хуюзар парғаннар. ⁴ Олар ікөлең чүгүрікнең парғаннар, че пірсі, табырах чүгүріп, Пётрдаң пурун хуюзар чидіп, ⁵ мөкейіп, істінзер пахлабызып, чатчатхан көр салған, че хуюзар кірбеен. ⁶ Аның соонаң Симон-Пётр, чүгүр киліп, хуюзар кіре хонған. Ол даа истернің чатчатханын көр салған. ⁷ Истернің аразында Аның пазына палғалған плат чох полған, ол оортах алынча түріл парған чатчатхан. ⁸ Андада пурун чүгүр килген үгренчі дее хуюзар кірген. Кіріп, прай нимені көр салып, киртін парған. ⁹ Олар, ол тусха читіре, Иисустың тіріл килеріненер Худай Пічиинде пазыл парғанын пілбеен полғаннар. ¹⁰ Олар иблерінзер нандыра айланғаннар.

Иисус Мария Магдалинаа көрінче

(Мк 16:9-11)

¹¹ Мария хую хыринда ылғап турған. Ол, ылғап ала, хуюзар пахлап мөкейгенде, ¹² анда аппағас киптіг ікі ангелні көр салған. Олар Иисустың сөөгi чатхан орында: пірсі – пазында, пірсі, тізең, азаанда, одырғаннар.

– ¹³ Син ноға ылғапчазың? – сурғаннар аннаң ангеллер.

– Минің Хан-пигімні апарыбысханнар, Аны хайдар салғаннарын пілбинчем, – нандырған Мария.

¹⁴ Ол іди чоохтанып ала, хайбағыныбызып, кистінде турчатхан Иисусты көр салған, че таныбаан.

– ¹⁵ Син ноға ылғапчазың? Кемні тілепчезің? – сурған Иисус.

– Пиг, син Аны сығар парыбысхан ползаң, чоохта мағаа, хайда салғазың. Мин Аны алып алам, – теен Мария, Иисусты сад көрчөң кізее санап.

– ¹⁶Мария! – теен Иисус.

Мария, Иисуссар сырайынаң айланып, еврей тілінең «Раввунни», «Ұгретчім», теен.

– ¹⁷Теңме Мағаа, Мин Пабамзар ам даа өөрлеелекпін. Минің харындастарымзар парып, чоохта: «Мин Пабамзар паза Пабаңарзар, Худайымзар паза Худайыңарзар өөрлеп парирбын», – теен Иисус.

¹⁸Мария Магдалина, парып, Хан-пигін көргенненер паза позына нима теенненер, үгрөңчлеріне чоохтап пирген.

Тірілген Иисус үгрөңчлеріне көрінче
(Мф 28:16-20; Мк 16:14-18; Лк 24:36-49)

¹⁹Олох күн иирде, неделяның пастағы күнінде, Иисустың үгрөңчлері, иудейлердең хорығып, пір тураа чыылызып алып, пиктен салғаннар. Ол туста Иисус, кір киліп, оларның аразында турып, чоохтанған:

– Амыр-хазых сірерге!

²⁰Иди тіп, Ол үгрөңчлеріне холларын, азахтарын паза хабарғазын көзіткен. үгрөңчлері, Хан-пигні көріп, өрін парғаннар.

– ²¹Амыр-хазых сірерге! Пабам Мині ысхан чіли, Мин дее сірерні чир-чалбахтағы чоннарзар ысчам, – теен хатабох Иисус.

²²Иди тіп, Иисус, оларзар алдыра үбүріп, теен:

– Худай Худын алыңар! ²³Кемнің чазыхтарын сірер тастирзар, аның чазыхтарын Худай даа тастир, кемнің чазыхтарын сірер тастабассар, оларның чазыхтарын Худай даа тастабас.

Иисус Фомаға көрінче

²⁴Иисус килгенде, он ікі үгрөңчинің пірсі, Ікіс тіп солалығ Фома, оларның аразында полбаан.

– ²⁵Піс Хан-пигібісті көргебіс, – чоохтап пиргеннер ағаа үгрөңчлер.

– Мин, Аның холларында позығдаң халған палығларын көрбеенде, салаамнаң ол палығларға теңмеенде паза Аның хабырғазын холнаң тутпаанда, киртінмеспін, – теен Фома. ²⁶Сигіс күн пазынаң Иисустың үгрөңчлері пазох хада полғаннар, амды

Фома оларнаң хада полған. Ізиктер пиктіг полған даа полза, Иисус, кір киліп, оларның аразында турып, чоохтанған:

– Амыр-хазых сіерге!

²⁷ Анаң Фомаға теен:

– Салааннаң холларымны тутхлап көр. Холыңны палығлыг хабырғама сал. Ікінчілебин киртін!

– ²⁸ Хан-пигім паза Худайым минің! – нандырған Фома.

– ²⁹ Син, Мині көріп, киртіндің ме? Че, Мині көрбин, киртінчеткеннері часкалығлар, – теен Иисус.

³⁰ Иисус Позының үгренчілерінің алнында көп пасха хайхастар иткен, че пу пічікте аннаңар пазылбинча. ³¹ Пу пічік сіерге Иисустың Мессий-Христос, Худайның Оолғы полчатханына киртінзіннер тіп пазылған. Иди киртініп, сіер чуртас аларзар.

Тірілген Иисус үгренчілеріне пазох көрінче

21 Мының соонаң Тивериад көл хыринда Иисус үгренчілеріне пазох көрінген. Ол ниме піди полған. ² Симон-Пётр, Ікіс тіп солалығ Фома, Галилей чиріндегі Кана аалдаң Нафанаил, Зеведейнің ікі оолғы паза олардаң пасха Иисустың ікі үгренчізі прайлары хада анда чыылыс парғаннар.

– ³ Мин палыхтирға парчам, – теен пасхаларына Симон-Пётр.

– Піс тее синнен хада парарбыс, – нандырғаннар олар.

Олар, көлзер киліп, палыхтап парарға тіп, кимее одырыбысханнар. Че ол хараазын пір дее ниме тут полбааннар. ⁴ Таң чарып килген. Чар хазында Иисус турған, че үгренчілері Аны таңыбааннар.

– ⁵ Оолларым! Чииске пірее ниме тудып алдар ба? – сурған Иисус.

– Чох, – нандырғаннар олар.

– ⁶ Сөзирбені кименің оң саринзар тастаңар. Анда тударзар, – теен Иисус.

Сөзирбені иди тастабызып, уғаа көп палых тудып алғаннар. Сөзирбені сығар полбааннар. ⁷ Андада Иисустың хынчаң үгренчізі Пётрға чоохтанған:

– Пу Хан-пигібіс!

Симон-Пётр, Аның Хан-пиг полчатханын истіп салып, кип-азаан табырах кизіп (ол кип-азаан суур салған полған), суға сегірібіскен. ⁸ Пасха үгренчілері, палыхтығ сөзирбені тартып ала, кимеліг чарзар чүс килгеннер. Чарға теере ікі чүс хаалағ

полған. ⁹Чарға сых килгеннерінде, көстерде палых паза от хыринда халас чатчатханын көр салғаннар.

– ¹⁰Сағам тудып алған палыхты ағыл киліңер, – теен Иисус.

¹¹Симон-Пётр, парып, сөзірбее толдыра кір парған чоон палыхтарны чарға сығар килген. Сөзірбеде пір чүс иліг үс палых полтыр. Андағ даа көп полза, сөзірбе талалбаан.

– ¹²Киліңер, азыраныңар, – теен Иисус.

Үгренчілерінің пірдеези Аның Кем полчатханын суарға тідінмеен. Олар Аның Хан-пиг полчатханын пілгеннер. ¹³Иисус, пас киліп, халаснаң палыхты оларға пирген. ¹⁴Пиди Иисус, тірілгеннең пеер, үгренчілеріне үзінчі хати көрінген.

Иисус Пётрны сыныхтапча

¹⁵Олар азыранып алғанда, Иисус Симон-Пётрдаң сурған:

– Ионаның оолғы, Симон! Син Мағаа пасхаларынаң тың хынчазың ма?

– Йа, Хан-пигім! Син пілчезің, мин Сағаа хынчам, – нандырған Пётр.

– Минің хурағаннарымны хадар, – теен Иисус.

¹⁶Иисус ікінчі хати Пётрдаң сурған:

– Ионаның оолғы, Симон! Син Мағаа хынчазың ма?

– Йа, Хан-пигім! Син пілчезің, мин Сағаа хынчам, – нандырған Пётр.

– Минің хойларымны хадар, – теен Иисус.

¹⁷Иисус үзінчі хати сурған:

– Ионаның оолғы, Симон! Син Мағаа хынчазың ма?

Иди Иисус «Мағаа хынчазың ма» үзінчізін сурғанда, Пётр, хомзын парып, Иисусха нандырған:

– Хан-пигім! Сағаа хынчатханымны, Син пілчезің.

– Минің хойларымны хадар. ¹⁸Сынны сағаа чоохтапчам, чиитте син поэң, хурчанып алып, хайдар хынзан, андар чөрчеңзің. Киріп парзаң, тізең, холларыңны сунарзың, сині пасха кізі, хурчап алып, син хынминчатхан чирзер апарар, – теен Иисус.

¹⁹Иисус, иди чоохтап, Пётрны хайдағ өлімнең Худайны сабландыларынаңар, сизіндірген.

Анаң ағаа теен:

– Минің соомча пар.

Минің соомча пар

²⁰ Пётр, тізең, соонзар айланып, постарының соонча Иисустың хынчаң үгрөнчизи килчеткенін көр салған. Ол хачан-да, иирде азыранчадып, Иисусха чағын одырып, «Иисус пиг, Сині кем садыбызар?» тіп сурған полған. ²¹ Пётр, Иисустың хынчаң үгрөнчизін көр салып, Иисустаң сурған:

– Хан-пигім! Пу үгрөнчіннең чи ниме полар?

– ²² Мин аны, Позым хатап килгенче, чуртадарға хынчатхан ползам даа, синің анда ноо киреен? Син Минің соомча пар, – нандырған Иисус.

²³ Ол үгрөнчинің үребезіненер чоох киртінчеткеннернің аразында тарап парған. Че Иисус аны үребес тібеен. «Мин аны Позым килгенче чуртадарға хынчатхан ползам даа, синің анда ноо киреен?» теен. ²⁴ Ана ол үгрөнчі, прай пу нимелерденер чоохтап, пу киндені пас салған. Ол чоохтаан нимелернің сын полчатханын піс пілчебіс.

²⁵ Иисус аннаң даа пасха көп нимелер иткен. Че оларны прай пічікке пас салза, чир үстүнде ол пічіктерні салчаң орын чит-песчік. Аминь.